

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

<u>Інститут</u>	<u>Навчально-науковий інститут Економіки і управління</u>
<u>Кафедра</u>	<u>Економіки і права</u>
<u>Освітній ступінь</u>	<u>Бакалавр</u>
<u>Спеціальність</u>	<u>051 «Економіка»</u> (шифр і назва)
<u>Освітньо-професійна програма</u>	<u>«Економіка підприємства»</u> (назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувач кафедри економіки і права
Юлія ЛЕВЧЕНКО
«30» серпня 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Зотова Дмитра Андрійовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

- Тема роботи: «Забезпечення економічної стабільності підприємства»
Керівник роботи: Басюк Тетяна Петрівна доцент, кандидат економічних наук
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом вищого навчального закладу від «30» серпня 2024 року № 669-КС
- Строк подання здобувачем роботи _____
- Вихідні дані до роботи: фінансова звітність ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки, аналітичні звіти та внутрішня документація підприємства.
- Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): У вступі визначено загальні проблеми та актуальність теми. Розділ 1 присвячений теоретико-методичним засадам забезпечення економічної стабільності підприємства, зокрема сутності та видам стабільності, факторним впливам та методичним підходам до її оцінки. У розділі 2 здійснено дослідже фінансово-господарської діяльності ТОВ «Нова Пошта», з аналізом фінансових результатів та оцінкою стабільності підприємства. Розділ 3 пропонує шляхи забезпечення економічної стабільності підприємства, включаючи вдосконалення системи стабільності, економічне обґрунтування заходів та оцінку їх впливу на діяльність підприємства. Висновки підсумовують результати дослідження, надаючи рекомендації щодо поліпшення стабільності підприємства.
- Перелік графічного матеріалу: основні таблиці (1.3 Класифікація видів стабільності підприємства, 1.4 Класифікація факторів, що впливають на економічну стабільність підприємства та систему управління нею, 1.6 Методи оцінки економічної стабільності підприємства, 2.2 Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр., 2.5 Динаміка показників Звіту про фінансові результати в ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023

рр. (тис. грн), 2.8 Показники фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр., 2.10 Показники рентабельності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр., 2.11 Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр., 2.14 Розрахунок імовірності банкрутства підприємства за моделлю Тоффлера і Тішоу, 2.15 Розрахунок імовірності банкрутства підприємства за моделлю О. Терещенко, 3.1 Основні напрями вдосконалення системи забезпечення економічної стабільності підприємства ТОВ «Нова Пошта», 3.2 Заплановані витрати на впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» на 2025-2027 рр. (тис. грн), 3.3 Заплановані доходи на впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» на 2025-2027 рр. (тис. грн), 3.4 Розрахунок показників економічної ефективності впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» за реалістичним сценарієм, 3.7 Оцінка впливу запропонованих заходів на результати діяльності ТОВ «Нова Пошта» (тис. грн)
Таблиця

6. Консультанти розділів роботи

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	до 01.11.2024 р.	виконано
2	Написання розділу 1	до 30.11.2024 р.	виконано
3	Робота над розділом 2	до 22.12.2024 р.	виконано
4	Підготовка розділу 3	до 15.01.2025 р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	до 24.01.2025 р.	виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	27.01.2025 р.	виконано
7	Проходження перевірки на антиплагіат	до 31.01.2025 р.	виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу Кафедри	31.01.2025 р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	до 05.02.2025 р.	виконано
10	Захист кваліфікаційної роботи	12 .02.2025 р.	виконано

Здобувач

_____

(підпис)

Дмитро ЗОТОВ

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____

(підпис)

Тетяна БАСЮК

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

«Забезпечення економічної стабільності підприємства». Київ. НУХТ. 2025.

Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації бакалавра спеціальності 051 «Економіка», складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Об'єктом дослідження є підприємство ТОВ «Нова пошта».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних питань щодо забезпечення економічної стабільності підприємства.

У першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто теоретико-методичні засади забезпечення економічної стабільності підприємства. Проаналізовано сутність та основні види економічної стабільності, визначено систему факторів, що впливають на цей показник, а також досліджено основні методичні підходи до оцінки рівня економічної стабільності підприємства.

У другому розділі проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Нова Пошта». Наведено загальну характеристику підприємства, здійснено аналіз фінансових результатів та оцінку його фінансового стану. Окрему увагу приділено визначенню рівня економічної стабільності підприємства на основі відповідних фінансових показників.

У третьому розділі запропоновано шляхи забезпечення економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта». Розглянуто напрямки вдосконалення системи економічної стабільності підприємства, проведено економічне обґрунтування впровадження відповідних заходів, а також оцінено їх вплив на результати діяльності підприємства.

Ключові слова: економічна стабільність, фінансовий стан підприємства, фактори впливу, методи оцінки, стратегії забезпечення стабільності, фінансовий аналіз.

ABSTRACTS

«Ensuring the economic stability of the enterprise». Kyiv. NUFT. 2025.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 051 «Economics», consists of an introduction, 3 chapters, conclusions, a list of references and applications.

The research object is the company LLC «Nova Poshta».

The subject of the study is the combination of theoretical, methodological, and practical issues related to ensuring the economic stability of the enterprise.

The first chapter of the qualification work examines the theoretical and methodological foundations of ensuring the economic stability of the enterprise. The essence and main types of economic stability are analyzed, a system of factors influencing this indicator is determined, and the main methodological approaches to assessing the level of economic stability of the enterprise are studied.

The second chapter analyzes the financial and economic activities of LLC «Nova Poshta». A general description of the enterprise is provided, an analysis of financial results is conducted, and its financial condition is assessed. Special attention is given to determining the level of economic stability of the enterprise based on relevant financial indicators.

The third chapter proposes ways to ensure the economic stability of LLC «Nova Poshta». The directions for improving the economic stability system of the enterprise are considered, an economic justification for the implementation of relevant measures is conducted, and their impact on the company's performance is evaluated.

Keywords: economic stability, financial condition of the enterprise, influencing factors, assessment methods, stability assurance strategies, financial analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Сутність та види економічної стабільності підприємства	10
1.2 Система факторів, що впливає на економічну стабільність підприємства	17
1.3 Методичні підходи до оцінки економічної стабільності підприємства	23
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА»	27
2.1. Загальна характеристика підприємства	27
2.2. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства	32
2.3. Визначення рівня економічної стабільності підприємства	51
Висновки до розділу 2	58
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «НОВА ПОШТА»	59
3.1. Напрямки вдосконалення системи забезпечення економічної стабільності підприємства	60
3.2. Економічне обґрунтування впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності підприємства	64
3.3. Вплив запропонованих заходів на результати діяльності підприємства .	72
Висновки до розділу 3	76
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
ДОДАТКИ.....	87

ВСТУП

Актуальність теми. Тема «Забезпечення економічної стабільності підприємства» обумовлена рядом факторів, які впливають на діяльність сучасних підприємств. В умовах глобальної економічної нестабільності, що постійно змінюється, питання стабільності підприємства стає надзвичайно важливим. Зміни в економічній, політичній, технологічній сферах та інших аспектах можуть суттєво позначитися на фінансовому та економічному стані підприємства. Окрім того, в умовах зростаючої конкуренції на ринку, здатність підприємства адаптуватися до змін та підтримувати свою стійкість є критично важливою для його успіху. З правового погляду, підприємство повинно враховувати низку нормативно-правових актів, які регулюють його діяльність та взаємини з партнерами, споживачами й державою. Знання та ефективне використання цих норм можуть значно підвищити ефективність управління та стабільність підприємства у складних умовах.

Сучасне макроекономічне середовище українських підприємств характеризується численними зовнішньоекономічними ризиками, здатними дестабілізувати внутрішні процеси господарювання. Для ефективного управління важливо забезпечити економічну безпеку підприємства, що є основним чинником економічної стабільності. Тому вкрай важливим є визначення механізмів формування економічної стабільності, аналіз факторів, які на неї впливають, а також розробка підходів до моніторингу ризиків і забезпечення стабільності.

Отже, дослідження питання «Забезпечення економічної стабільності підприємства» є актуальним у будь-який час, адже воно дозволяє розробити стратегії управління підприємством та ефективно реагувати на зміни в економічному середовищі.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження та розробка заходів забезпечення економічної стабільності підприємства.

Відповідно до сформованої мети у кваліфікаційній роботі поставлено наступні завдання:

- визначити сутність та види економічної стабільності підприємства;
- дослідити систему факторів, що впливає на економічну стабільність підприємства;
- вивчити методичні підходи до оцінки економічної стабільності підприємства;
- надати загальну характеристику підприємства ТОВ «Нова пошта»;
- провести аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства;
- визначити рівень економічної стабільності підприємства;
- встановити напрямки вдосконалення системи забезпечення економічної стабільності підприємства;
- здійснити економічне обґрунтування впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності підприємства;
- оцінити вплив запропонованих заходів на результати діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є підприємство ТОВ «Нова пошта».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних питань щодо забезпечення економічної стабільності підприємства.

Для досягнення поставленої мети були використані такі **методи дослідження**: системно-аналітичний – для теоретичного узагальнення наукових концепцій, розробок і пропозицій у сфері податкових інститутів; методи аналізу та синтезу – для детального вивчення об'єкта дослідження; абстрактно-логічний метод – для формулювання висновків.

Теоретичну та методологічну основу дослідження складають наукові праці, статті, монографії, підручники, навчальні посібники, а також нормативно-правові акти, зокрема кодекси, закони, постанови, накази та інші матеріали.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаної літератури і додатків. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок, текстова частина (без бібліографії і додатків) викладена на 80 сторінках друкованого тексту. Список використаної літератури включає 36 найменування, кількість рисунків становить 3, кількість таблиць – 30, кількість додатків – 4.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та види економічної стабільності підприємства

Проблема стабільності функціонування підприємства є досить складною і дискусійною. Поняття стабільності, породжене закономірностями руху механічних систем, давно переросло рамки фізичних поглядів і стало загальнонауковою категорією. Дослідження стабільності систем має багату історію, але до цих пір в цьому пізнавальному процесі не зняті теоретико-методологічні та інструментальні проблеми, в подоланні яких беруть діяльну участь економісти, фізики, математики, кібернетики, біологи, філософи і їх колеги з інших галузей науки [16, с. 9].

Поняття стабільності нерозривно пов'язане з поняттям «система», внаслідок чого методологічною основою дослідження є системний підхід. Генезис системного підходу співвідноситься з серединою ХХ ст. В цей період, формуючись на основі загальної теорії систем австрійського вченого Л. фон Берталанфі, системний підхід виділився як загальнонаукової методології пізнання.

Глибокий інтерес до концептуальних основ системного підходу з боку представників різних наук привів до того, що за порівняно невеликий період, вимірюваний двома-трьома десятиліттями, системний підхід почав широко використовуватися в багатьох галузях наукового пізнання, в першу чергу, в філософії, техніки, біології, соціології, економіці та ін. [3, с. 67].

У загальному вигляді системний підхід представляє напрям методології наукового пізнання, в основі якого лежить розгляд об'єкта як системи. У зв'язку з цим необхідно представити дефініції самого об'єкта дослідження – системи.

Поняття «система» може бути представлено з різних точок зору, в залежності від виду досліджуваних систем. Необхідно зазначити, що на етапі

формування та розвитку системного підходу найбільшою популярністю користувалося його застосування до опису функціонування технічних систем. Зокрема, використання системного підходу дозволило виділити та охарактеризувати основні властивості технічних систем (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Основні властивості технічних систем [20, с. 139]

Властивість системи	Характеристика
Обмеженість	Система відокремлена від навколишнього середовища кордонами
Цілісність	Властивість цілого не зводяться до суми властивостей складових елементів системи
Структурність	Поведінку системи обумовлений не стільки особливостями окремих елементів, скільки властивостями її структури
Взаємозалежність із зовнішнім середовищем	Система формує і проявляє властивості в процесі взаємодії із зовнішнім середовищем,
Ієрархічність	Співпідпорядкованість елементів в системі
Множинність описів	через складність пізнання системи вимагає множинності її описів
Стан	Характеризує одномоментний зріз системи», безліч істотних властивостей системи в певний момент часу
Рівновагу	Здатність системи за відсутності зовнішніх збурюючих впливів (або при постійних впливах) зберігати свій стан як завгодно довго
Стабільність	Здатність системи повертатися в стан рівноваги після того, як вона була з цього стану виведена під впливом збурюючих впливів
Емерджентність	Ступінь несвідомості властивостей системи до властивостей її окремих елементів
Функціонування	Процес реалізації системою своїх функцій

З таблиці 1.1 видно, що невід'ємним властивістю технічних систем є стабільність, яка являє собою властивість системи повертатися у вихідний або близький до нього сталий режим (стан рівноваги) після виходу з нього в результаті якого-небудь збурюючої дії. Як вже було відзначено, спочатку поняття «стабільність» широко використовувалося для опису параметрів функціонування технічних систем, де в якості основної властивості системи виступає сталість функціонування, незмінність базових характеристик системи, незважаючи на певні зовнішні збурення.

В літературних джерелах можна знайти різні тлумачення фундаментальної категорії стабільності. Ці інтерпретації, що належать

відомим вченим у галузі математики, фізики, кібернетики, економіки та інших наук, розкривають багатоаспектні властивості досліджуваної категорії і можуть бути об'єднані в наступні групи [24, с. 135]:

- стабільність як характер зміни описує систему функцій або рішення рівняння;
- стабільність як характеристика траєкторії руху системи;
- стабільність як властивість системи відновлювати колишнє або заданий стан;
- стабільність як опис поведінки системи біля точки рівноваги;
- стабільність як здатність системи зберігати і підтримувати своє функціонування (властивості, характеристики);
- стабільність як характер реакції системи на впливи або перетворення вхідного сигналу у вихідний.

В постіндустріальному суспільстві категорія «стабільність» з технічної сфери перемістилася в економічну (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Порівняння змістовних характеристик поняття «стабільність» для технічних і економічних систем [22, с. 33]

Параметр оцінки змісту поняття «стабільність»	Системи	
	технічні	економічні
1. Сутність	Здатність системи, виведена зі стану рівноваги, повертатися у вихідне положення	в нове рівноважне положення
2. Характер дії збурюючого фактору	Первісне мале обурення, після якого система надана самій собі	Вплив збурюючого фактора може продовжуватися і після виведення системи з рівноважного стану
3. Характер рівноваги системи	Статичний	Динамічний
4. Ставлення до збереження системи	Стабільність функціонування (структури та функцій) – дає можливість економічного використання потенціалу системи і збереження себе (прояв властивості цілісності)	
5. Ставлення до розвитку системи	Відсутня	Стабільність розвитку передбачає здатність системи, виведена зі стану рівноваги, перейти на якісно новий рівень (руйнування старої структури і створення нової стійкої структури)

Стабільність стала виступати як невід’ємна характеристика функціонування соціально-економічних систем різного рівня, головною особливістю яких є здійснення господарської діяльності перманентно мінливого зовнішнього середовища під впливом великої кількості чинників.

Іншою особливістю соціально-економічних систем виступає те, що вони функціонують у відповідності з поставленою метою, тобто соціально-економічні системи – це цілеорієнтовні системи. Мета являє собою бажаний стан економічної системи, що відображає волю керуючого системою суб’єкта і має строго визначений термін існування. Не можна сказати, що у технічних систем немає мети функціонування. Однак «мета» функціонування технічних систем передбачається незмінною, що випливає з властивостей і призначення конкретної системи, в той час як мета розвитку економічних систем, по-перше, змінюється в залежності від особливостей конкретної ситуації, і, по-друге, оскільки поставлена мета з самого початку несе в собі елемент суб’єктивізму, стан системи, при якому вона досягла мети, не завжди оптимально (чого немає у відношенні технічних систем). Отже, особливу властивість економічних систем проявляється в тому, що вони є цілеорієнтовними [13, с. 8].

Таким чином, зміст поняття «стабільність» стосовно до економічної системи полягає у здатності системи зберігати свою цілісність і одночасно розвиватися в заданій траєкторії (досягати поставлених цілей), незважаючи на вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища.

В рамках парадигми сучасних економічних досліджень підприємство розглядається як відкрита соціально-економічна система. Згідно системному підходу в процесі функціонування будь-яке підприємство постійно прагне досягти балансу між внутрішніми можливостями і зовнішніми силами навколишнього середовища з метою збереження свого стійкого стану. Однак для виживання в умовах нестабільності ринкового середовища та посилення конкуренції цього недостатньо, оскільки виникає потреба в досягненні нових, більш міцних станів, стійких до впливів зовнішнього середовища. Такий

принцип забезпечує не лише функціонування підприємства, але і його розвиток як системи [9, с. 121].

Так як більшість економічних систем є безперервно змінюються, розвиваються, то проблема їх самозбереження та подальшого розвитку виступає досить важливою і актуальною. Мета вивчення стабільності в даному випадку – визначити, наскільки істотно буде змінюватися поведінка підприємства як економічної системи в результаті незапланованих зовнішніх або внутрішніх факторів. У зв'язку з цим погодимося з трактуванням, що стабільність підприємства – це рівноважне функціонування і розвиток, яке передбачає своєчасність і економічність адаптації до змін внутрішнього та зовнішнього середовища при збереженні основних законів розвитку, таких як цілеспрямованість, динамізм, адаптивність і керованість [8].

У таблиці 1.3 представлена класифікація основних видів стабільності підприємства.

Таблиця 1.3

Класифікація видів стабільності підприємства [25, с. 277]

Ознака класифікації	Види стабільності
1	2
1. Вид підсистеми	1.1. Економічна 1.2. Соціальна 1.3. Екологічна
2. Функціональні елементи підприємства як економічної системи	2.1. Фінансова 2.2. Виробнича 2.3. Організаційна 2.4. Інформаційна 2.5. Кадрова 2.6. Інноваційна
3. Умова самозбереження розвивається системи	3.1. Стабільність функціонування 3.2. Стабільність розвитку
4. Етапи життєвого циклу	4.1. Стабільність на етапі виникнення підприємства. 4.2. Стабільність на етапі прискорення зростання. 4.3. Стабільність на етапі уповільнення зростання. 4.4. Стабільність на етапі зрілості. 4.5. Стабільність на етапі спаду діяльності
5. Відображення чинника часу	5.1. Ретроспективна 5.2. Поточна 5.3. Прогнозна
6. Період існування	6.1. Короткочасна 6.2. Довготривала (стабільна)

Продовження табл. 1.3

1	2
7. Характер стабільності	7.1. Формальна (створювана і підтримувана державою ззовні). 7.2. Реальна (в умовах конкуренції, з урахуванням можливостей розширеного відтворення)
8. Фактори впливу	8.1. Внутрішня 8.2. Зовнішня 8.3. Успадкована
9. Тип стабільності	9.1. Висока 9.2. Допустима (задовільна) 9.3. Низька
10. Механізм оцінки	10.1. Кількісно оцінювана 10.2. Якісно оцінювана

Представлена класифікація включає десять ознак, серед яких особливий інтерес викликають перші три позиції. Згідно з першою класифікаційною ознакою, загальна стабільність підприємства є сукупністю економічної, соціальної та екологічної стабільності [19, с. 505]. При цьому очевидно, що з трьох видів стабільності найбільш складною та комплексною виступає економічна стабільність підприємства, чим зумовлена різноманітність тлумачень цього поняття в економічній літературі.

Економічна стабільність являє собою інтеграцію стабільності функціональних елементів господарської системи, її основних структурних компонентів (що відображає друга ознака класифікації). Ці структурні компоненти стабільності перебувають у тісному взаємозв'язку: їх якісні та кількісні параметри надає безпосередній вплив на загальну стабільність підприємства.

Згідно з третім ознакою класифікації стабільність підприємства доцільно розглядати у двох взаємопов'язаних аспектах. Перший аспект – це стабільність функціонування, яка представляє собою здатність підприємства зберігати внутрішню структуру і властивості в процесі своєї діяльності в умовах впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Другий аспект – це стабільність розвитку, яка полягає в здатності підприємства до збереження своєї цілісності в довгостроковому періоді шляхом вдосконалення

своєї внутрішньої структури, переходу її на новий якісний рівень під впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища для досягнення поставлених цілей. Розвиток підприємства можливий при забезпеченні стабільності його функціонування [18, с. 180].

Підприємство може бути стійким до впливу різних факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, але не розвиваються. Таке підприємство неминуче чекає криза і банкрутство. У роботі пропонується розглядати підприємство як розвивається економічну систему, для якої характерно поєднання стабільності функціонування (цілісності) і стабільності розвитку (здатності до адаптації та переходу на якісно новий рівень).

У сучасних умовах для стабільної діяльності підприємства важливі всі розглянуті види стабільності. В економічній літературі немає однозначного визначення меж впливу кожного з перерахованих видів стабільності на загальну стабільність господарюючого суб'єкта [10, с. 67]. У забезпеченні економічної стабільності підприємства центральну роль відіграє саме фінансова стабільність, так як вона визначає його фінансовий стан, платоспроможність, можливість фінансування поточної господарської діяльності та фінансові можливості розвитку бізнесу. Значне зниження фінансової стабільності при відсутності адекватних управлінських рішень неминуче призводить до неплатоспроможності, банкрутства і, отже, ліквідації підприємства.

Багато дослідники також називають економічну стабільність головним компонентом економічної стабільності підприємства, елементом, який відіграє вирішальну роль у його економічному стані.

Таким чином, в процесі дослідження категорії «фінансова стабільність підприємства» з позиції системного підходу визначено основні характеристики стабільності підприємства як економічної системи, класифіковані види стабільності підприємства, обґрунтовано структурно-ієрархічна взаємозв'язок між ними, а також виділена роль фінансової

стабільності як головного структурного компонента економічної стабільності підприємства, фінансового базису її забезпечення.

1.2 Система факторів, що впливає на економічну стабільність підприємства

Підприємство є відкритою соціально-економічною системою і одночасно виступає як елемент системи більш високого рівня (холдинг, галузь, регіон, країна, світовий простір), що зумовлює його залежність від впливу численних і різноманітних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Перебуваючи в тісному взаємозв'язку, вони впливають на економічну стабільність підприємства та систему управління нею у різних напрямках і з різною мірою: одні чинники можуть вплинути, інші – негативно; їх рівноваги вплив може бути як несуттєвим для стійкого функціонування підприємства, так і призвести до значного зниження фінансової стабільності. Різноманіття факторів і неоднозначний характер їх впливу на економічну стабільність підприємства та систему управління нею обумовлює необхідність їх класифікації [30]. Реалізація цієї задачі шляхом узагальнення та доповнення інформації, отриманої з вивчених джерел, знайшла своє відображення у поданій нижче класифікації названих факторів (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Класифікація факторів, що впливають на економічну стабільність підприємства та систему управління нею [26, с. 75]

Класифікаційна ознака	Групи факторів	Характеристика факторів
1. По середовищу виникнення	Зовнішні	Фактори зовнішнього середовища підприємства (екзогенні)
	Внутрішні	Фактори внутрішнього середовища підприємства (ендогенні)
2. За типом впливу	Прямого впливу	Чинники, які надають пряме (безпосереднє) вплив на економічну стабільність підприємства та систему управління нею
	Непрямого впливу	Чинники, що надають непрямий вплив на економічну стабільність підприємства та систему управління нею
3. По можливого результату впливу	Позитивні	Фактори, що позитивно впливають на економічну стабільність підприємства
	Негативні	Фактори, що негативно впливають на економічну стабільність підприємства
4. За рівнем управління	Стратегічного управління	Фактори, що вимагають контролю і управління на стратегічному рівні
	Тактичного управління	Фактори, що вимагають контролю і управління на тактичному рівні
	Оперативного управління	Фактори, що вимагають контролю і управління на оперативному рівні

Продовження табл. 1.4

Класифікаційна ознака	Групи факторів	Характеристика факторів
5. За родом небезпеки	Техногенні	Фактори, зумовлені господарською діяльністю людини
	Природні	Фактори, зумовлені природними явищами
	Змішані	Фактори природного характеру, а викликані наслідками господарської діяльності людини
6. За часом прояву	Перспективні	Фактори, вплив яких очікується в майбутньому
	Ретроспективні	Фактори, що зробили вплив у минулих періодах
	Поточні	Фактори, вплив яких спостерігається в даний момент часу
7. За масштабами (рівнями) прояви	Глобального (світового) рівня	Фактори, що впливають на всі господарюючі суб'єкти незалежно від їх місцезнаходження
	Макрорівня	Чинники, що проявляються в межах кордонів суверенної держави
	Мезорівня	Фактори, що проявляються на рівні міжгалузевих господарських зв'язків
	Мікрорівня	Фактори, що проявляються на рівні підприємства і його безпосереднього оточення
8. По об'єкту виникнення (щодо внутрішніх факторів)	Окремої операції	Фактори, вплив яких виникає в результаті здійснення певної операції
	Окремого бізнес-процесу	Фактори, вплив яких виникає в результаті здійснення певного бізнес-процесу
	Окремого напрямку діяльності підприємства	Фактори, вплив яких виникає в результаті здійснення певного напрямку діяльності підприємства
	Діяльності підприємства в цілому	Фактори, вплив яких супроводжує діяльність підприємства в цілому
9. За ступенем впливу на економічну стабільність підприємства	Незначні	Фактори, що надають мінімальний вплив на економічну стабільність підприємства, не змінюють її рівень
	Суттєві	Фактори, вплив яких може призвести до зміни рівня фінансової стабільності підприємства в заданих межах (допустимих) меж відхилень
	Значні	Фактори, вплив яких може призвести до зміни рівня фінансової стабільності підприємства понад заданих (допустимих) меж відхилень
	Критичні	Фактори, негативний вплив яких може призвести до збитків, зростання боргового навантаження, порушення платоспроможності підприємства
	Катастрофічні	Фактори, негативний вплив яких може призвести до незворотної втрати фінансової стабільності і платоспроможності підприємства, в підсумку – до його банкрутства
10. За ступенем обумовленості	Об'єктивні	Фактори, обумовлені невизначеністю і нестабільністю як об'єктивними характеристиками зовнішнього середовища
	Суб'єктивні	Фактори, зумовлені особливостями свідомості і поведінковими характеристиками людини
11. За параметрами оцінки	Кількісно оцінювані	Фактори, що допускають можливість застосування методів кількісної оцінки їх впливу на економічну стабільність підприємства
	Якісно оцінювані	Чинники, щодо оцінки яких можуть застосовуватися лише якісні характеристики
12. По можливості прогнозування	Прогнозовані	Чинники, характер і ступінь впливу яких можна спрогнозувати на основі наявної інформації
	Непрогнозовані	Фактори, характер і ступінь впливу яких неможливо спрогнозувати
13. За ступенем визначеності ситуації	Детерміновані	Чинники, які надають вплив в ситуації з високим ступенем визначеності, ясності
	Стохастичні	Випадкові, імовірнісні фактори, притаманні ситуації з високим ступенем невизначеності
14. По можливості страхування	Страхують	Ризик-фактори, що піддаються кількісній оцінці та страхуванню
	Не страхуємо	Ризик-фактори, які не підлягають страхуванню
15. По можливості диверсифікації	Системні	Фактори, властиві всій економічній системі або окремому ринку і не піддаються диверсифікації
	Специфічні (несистемні)	Чинники, пов'язані зі специфікою діяльності підприємства і володіють можливістю для диверсифікації
16. За структурою	Прості	Однорідні, не залежні один від одного фактори
	Комплексні	Сукупність простих чинників
17. За критерієм видно	Явні (видимі)	Очевидні, видимі чинники
	Приховані (латентні)	Приховані, ретельно замасковані, важко виявляються фактори
18. По тривалості дії	Короткострокові	Фактори, вплив яких обмежено коротким періодом (до одного року)
	Довгострокові	Фактори, вплив яких поширюється на тривалий період
	Постійні	Фактори, вплив яких поширюється на весь період життєвого циклу підприємства
19. За критерієм залежності ступеня впливу фактору від часу	Статичні	Ступінь впливу фактору на економічну стабільність підприємства та систему управління нею не залежить від часу
	Динамічні	Ступінь впливу фактору на економічну стабільність підприємства та систему управління нею змінюється в часі

Продовження табл. 1.4

Класифікаційна ознака	Групи факторів	Характеристика факторів
20. По динаміці дії	Наростаючі	Ступінь впливу фактору на економічну стабільність підприємства та систему управління нею збільшується у часі
	Спадні	Ступінь впливу фактору на економічну стабільність підприємства та систему управління нею зменшується в часі
21. За кількістю і частотою прояви	Поодинокі	Спостережувані фактори (та їх вплив) представляють собою вкрай рідкісне явище
	Масові	Численні і часто проявляються фактори
22. По інтервалу прояви	Систематичні	Частота прояву факторів рівномірне у часі
	Систематично циклічні	Частота прояву факторів рівномірне у часі, спостерігається певний цикл прояви
	Несистематичні	Частота прояву факторів нерівномірна у часі

У табл. 1.4 надано детальну класифікацію факторів, що впливають на економічну стабільність підприємства та на систему управління нею. Кожен фактор має своєрідну характеристику та ознаки, що дозволяють його розподіл за різними категоріями. Зазначена класифікація допомагає зрозуміти, як різноманітні чинники можуть бути систематизовані для покращення процесу управління стабільністю підприємства.

Перш за все, факти класифікуються за середовищем виникнення. Зовнішні фактори (екзогенні) походять з навколишнього середовища підприємства і включають зміни в економічній ситуації, політичні нестабільності, природні катастрофи. Внутрішні фактори (ендогенні), в свою чергу, виникають всередині підприємства, охоплюючи організаційну структуру, управлінські процеси та внутрішню культуру [20, с. 139].

Згідно з типом впливу, фактори поділяються на прямий і непрямий вплив. Прямий вплив характеризується чинниками, що безпосередньо впливають на економічну стабільність, наприклад, зміни в цінах на сировину або в законодавчому полі. Непрямий вплив має на увазі чинники, які впливають через опосередковані зв'язки, такі як соціальні зміни або поведінка споживачів.

Щодо можливого результату впливу, фактори можна поділити на позитивні і негативні. Позитивні фактори, як зростання попиту на продукцію, покращують економічну стабільність підприємства. Негативні фактори, такі як кризові явища або зовнішні економічні потрясіння, можуть погіршувати фінансову ситуацію.

За рівнем управління розрізняють стратегічне, тактичне та оперативне управління. Стратегічне управління потребує довгострокового підходу та адаптації до змін у глобальних ринках. Тактичне управління стосується середньо- та короткострокових планів, наприклад, сезонних коливань попиту. Оперативне управління включає фактори, що потребують швидкого реагування на поточні зміни, такі як внутрішні збої в операційних процесах.

Фактори також класифікуються за родом небезпеки. Техногенні фактори пов'язані з людською діяльністю, природні фактори – з природними явищами, а змішані фактори є поєднанням техногенних і природних чинників, таких як екологічні катастрофи. Що стосується часу прояву, фактори можуть бути перспективними, ретроспективними або поточними. Перспективні фактори мають прогнозований вплив у майбутньому, ретроспективні відображають наслідки минулого, а поточні чинники впливають безпосередньо на ситуацію на даний момент [7, с. 54].

Далі розглянемо зовнішні фактори середовища непрямого оточення підприємства – чинники макrorівня і глобального світового рівня, а також фактори мезорівня. Основні групи цих факторів представлені у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Зовнішні фактори, що побічно впливають на економічну стабільність підприємства та систему управління нею [29, с. 221]

Класифікаційна одиниця	Зміст
Зовнішні фактори макrorівня і глобального (світового) рівня	
Економічні фактори	Фаза економічного циклу в світовій і національній економіці; кон'юнктурні особливості цільових товарних ринків на світовому і національному рівнях; економічна політика держави (у тому числі фінансова); фактичні макроекономічні індикатори (валютний курс, темп інфляції, ключова ставка); кредитний рейтинг країни; кон'юнктурні особливості світового та національного фінансових ринків; рівень безробіття; рівень реальних доходів населення країни
Політичні фактори	Розстановка політичних сил в країні і в світі; геополітичні конфлікти; військові конфлікти; рівень політичної стабільності в країні; рівень корупції в країні; рівень довіри до влади з боку населення і бізнесу в країні
Соціально-культурні фактори	Демографічна ситуація, середня тривалість життя населення країни; базові цінності, якість і стиль життя суспільства; зміни смаків та уподобань споживачів; особливості менталітету; ставлення населення країни до роботи і відпочинку; ставлення світової спільноти до держави, галузі
Правові фактори	Зміни у законодавстві, що впливають на галузь (податкове, банківське, трудове, цивільне, митне, антимонопольне, патентне, земельне, законодавство про охорону навколишнього середовища та ін.)

Продовження табл. 1.5

Класифікаційна одиниця	Зміст
Науково-технічні чинники	Досягнення науково-технічного прогресу і можливість їх використання в галузі або суміжних галузях; швидкість змін і адаптації нових технологій; поява нових матеріалів; технологічні зміни, що мають значення для розвитку галузі; тенденції появи нових товарів і послуг в галузі, у тому числі товарів-замінників [51; 53]
Природно-техногенні фактори	Зміна природно-кліматичних умов в країні та в світі; рівень забруднення навколишнього середовища в країні та в світі; великі стихійні лиха і техногенні катастрофи загальнодержавного і світового масштабу [41]
Зовнішні чинники мезорівня	
Чинники природно-географічного розташування регіону	Природно-кліматичні умови, рівень забезпеченості регіону мінерально-сировинними, паливно-енергетичними, лісовими та водними ресурсами, зумовлені його географічним розташуванням; рівень забруднення навколишнього середовища в регіоні розміщення підприємства; рекреаційно-туристський потенціал регіону; стихійні лиха (землетруси, повені, посухи, пожежі, бурі, урагани), обумовлені географічним положенням регіону
Фактори інфраструктурно-логістичної сфери регіону	Рівень розвитку інфраструктури в регіоні розміщення підприємства (транспорт, зв'язок, енерго- і водопостачання, інженерно-технічна, соціальна інфраструктура); наявність і якість логістичних комплексів і мереж в регіоні [50]
Фактори фінансово-кредитної сфери регіону	Регіональна фінансова політика і параметри регіонального бюджету; рівень фінансового потенціалу регіону; кількість фінансово-кредитних установ в районі розміщення підприємства, рівень конкуренції між ними; наявність і рівень розвитку регіонального фондового ринку
Фактори промислової сфери регіону	Цикл ділової активності в промисловості регіону розміщення підприємства; ступінь концентрації промислового виробництва в регіоні; накопичений промисловий потенціал регіону; промислова спеціалізація регіону
Фактори сільськогосподарської сфери регіону	Цикл ділової активності в сільськогосподарській галузі на рівні регіону розміщення підприємства; кількість сільськогосподарських підприємств в регіоні, ступінь конкуренції; рівень модернізації виробництва суб'єктів сільськогосподарської сфери в регіоні
Фактори будівельної сфери регіону	Цикл ділової активності в будівельній галузі на рівні регіону розміщення підприємства; кількість будівельних компаній в регіоні, ступінь конкуренції; рівень цін на будівельні роботи і об'єкти; рівень розвитку і застосування в регіоні прогресивних технологій промислового та цивільного будівництва
Чинники торговельної сфери регіону	Наявність та рівень розвитку в регіоні розміщення підприємства торгових посередників і громадських торгових інститутів: галузевих виробничо-збутових асоціацій, регіональних торгово-промислових палат, ярмарків, виставок-продажів, аукціонів, тендерів
Фактори соціально-культурної сфери регіону	Демографічна ситуація в регіоні розміщення підприємства (статеві-вікова структура, щільність, міграції, зайнятість і безробіття, етнічний склад, співвідношення міського і сільського населення регіону); показники здоров'я та середньої тривалості життя населення регіону; рівень освіти та етнокультурні особливості населення регіону
Чинники адміністративно-регулятивної сфери регіону	Наявність стратегії та програм розвитку регіону; якість регіонального менеджменту; рівень взаємодії регіональних органів влади та бізнесу; рівень політичної стабільності в регіоні; зміни в регіональному законодавстві, що впливають на галузь

З табл. 1.5 видно, що зовнішні фактори мезо- та макросередовища тісно взаємопов'язані і піддаються постійним змінам, що зумовлює невизначеність і нестабільність. Невизначеність виникає через вплив великої кількості факторів різної природи, а нестабільність – через часті зміни зовнішніх умов.

В умовах високої невизначеності важко передбачити наслідки впливу конкретних факторів, що ускладнює оцінку зовнішнього середовища.

У таких умовах неможливо застосувати кількісні детерміновані методи для оцінки зовнішніх факторів. Зовнішні фактори виявляються через внутрішні чинники підприємства, впливаючи на його діяльність і фінансові результати [18, с. 179].

Основні внутрішні фактори, що впливають на систему управління підприємством, можна класифікувати на три групи: організаційно-управлінські, виробничо-технологічні та фінансово-економічні. Серед них найбільший вплив мають фінансово-економічні фактори. Розглянемо їх детальніше. Організаційно-управлінські фактори включають [5, с. 217]:

1. Галузева приналежність підприємства – визначає залежність підприємства від зовнішніх економічних факторів, таких як світові ціни або внутрішній попит.

2. Організаційно-правова форма підприємства – впливає на можливості залучення капіталу, розподіл доходів та управління фінансами.

3. Приналежність до фінансово-промислової групи (ФПГ) – дає переваги у вигляді диверсифікації діяльності, зниження витрат, мінімізації ризиків і зручнішого маневрування капіталом.

4. Бізнес-модель підприємства – описує структуру, процеси та взаємодію елементів підприємства, що впливає на його економічну стабільність.

5. Організаційна структура управління – визначає швидкість реакції на зміни зовнішнього середовища та ефективність управлінських рішень.

6. Стадія життєвого циклу підприємства – залежно від етапу розвитку змінюється структура активів і пасивів, що впливає на економічну стабільність.

7. Якість менеджменту та корпоративна культура – рівень використання потенціалу управління визначає ефективність діяльності підприємства.

Наведені фактори, що побічно впливають на економічну стабільність підприємства та систему управління нею, взаємодіють і визначають успіх підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища.

Таким чином, класифікація факторів є важливим інструментом для ефективного управління економічною стабільністю підприємства. Вона дозволяє точно визначити, які заходи повинні бути вжиті в кожному конкретному випадку залежно від типу і часу впливу факторів. У результаті це сприяє не тільки ефективному реагуванню на зміни в економічному середовищі, а й допомагає прогнозувати потенційні ризики та можливості для розвитку підприємства.

1.3 Методичні підходи до оцінки економічної стабільності підприємства

Методичні підходи до оцінки економічної стабільності підприємства формуються на основі комплексного аналізу фінансово-економічних, організаційних, виробничих, кадрових, інформаційних та інноваційних складових діяльності. Основна мета таких підходів – це забезпечення стійкого функціонування підприємства за рахунок збалансованого розвитку внутрішніх ресурсів та ефективного реагування на зовнішні виклики. Серед основних методичних підходів можна виділити такі [16, с. 9]:

- аналітичний підхід – базується на використанні фінансових показників, які дозволяють оцінити стан ліквідності, платоспроможності, прибутковості та ділової активності підприємства;

- прогнозний підхід – спрямований на оцінку ймовірності змін економічної стабільності в майбутньому за допомогою математичного моделювання та аналізу тенденцій;

- системний підхід – враховує взаємозв'язок між різними сферами діяльності підприємства та їхній вплив на загальну стабільність;

– структурно-функціональний підхід – передбачає аналіз окремих складових економічної стабільності, таких як фінансовий стан, виробнича діяльність, управлінська структура тощо;

– індикативний підхід – базується на використанні системи показників, які характеризують рівень економічної стабільності, зокрема інтегральних індексів та рейтингових оцінок.

Оцінка економічної стабільності підприємства є важливою складовою управлінського процесу, що дозволяє виявити рівень фінансової та виробничої спроможності підприємства до стабільної діяльності та подолання зовнішніх і внутрішніх викликів. Для цього використовуються різні методи оцінки, що дозволяють комплексно оцінити підприємство за різними аспектами: фінансовим, виробничим, кадровим, інноваційним та іншими [6, с. 173]. Ці методи допомагають розкрити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, а також визначити наявні резерви для покращення стабільності (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Методи оцінки економічної стабільності підприємства [27, с. 114]

Метод оцінки	Характеристика методу	Основні показники
Фінансовий аналіз	Оцінка фінансових показників підприємства, таких як рентабельність, платоспроможність та фінансова незалежність.	Показник платоспроможності, фінансова незалежність, рентабельність активів
Аналіз виробничої діяльності	Оцінка ефективності використання виробничих потужностей та витрат на одиницю продукції.	Коефіцієнт використання виробничих потужностей, собівартість одиниці продукції
Аналіз організаційної гнучкості	Оцінка здатності підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища та внутрішніх змін у структурі.	Коефіцієнт організаційної гнучкості
Аналіз інформаційної стабільності	Оцінка рівня автоматизації та ефективності інформаційних технологій на підприємстві.	Індекс автоматизації бізнес-процесів
Аналіз кадрової стабільності	Оцінка кадрового складу підприємства, рівня плинності кадрів та розвитку персоналу.	Рівень плинності кадрів, індекс професійного розвитку
Аналіз інноваційної стабільності	Оцінка здатності підприємства до впровадження нових технологій та інноваційних продуктів.	Питома вага інноваційної продукції, коефіцієнт впровадження інновацій

Методи оцінки економічної стабільності підприємства мають на меті комплексний аналіз різних сфер діяльності компанії. Фінансовий аналіз дозволяє зрозуміти, наскільки підприємство здатне виконувати свої фінансові зобов'язання та ефективно управляти ресурсами. Виробничі показники допомагають оцінити, наскільки підприємство ефективно використовує свої потужності і контролює витрати. Оцінка організаційної гнучкості вказує на здатність підприємства швидко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі, а інформаційний аналіз дає можливість зрозуміти, наскільки ефективно автоматизовані та впроваджені сучасні технології [13, с. 8]. Кадрова стабільність є важливим аспектом для довготривалої діяльності підприємства, оскільки кваліфіковані та стабільні кадри забезпечують надійність і розвиток. І, нарешті, інноваційний аспект оцінює здатність підприємства до постійного розвитку та впровадження нових технологій, що дозволяє підтримувати конкурентоспроможність [4].

Загалом, методи оцінки економічної стабільності підприємства дозволяють детально розглянути всі аспекти діяльності підприємства, від фінансових до інноваційних, і дають змогу виявити як сильні сторони, так і зони для покращення. Використання цих методів допомагає керівництву підприємства приймати зважені та обґрунтовані рішення для стабільного розвитку бізнесу, забезпечуючи ефективне використання ресурсів, підвищення конкурентоспроможності та адаптацію до змін зовнішнього середовища.

Таким чином, методичний підхід до оцінки економічної стабільності підприємства базується на аналізі різних груп показників, що дозволяє отримати всебічну характеристику його стану. Врахування фінансових, виробничих, організаційних, інформаційних, кадрових та інноваційних складових забезпечує комплексний підхід до оцінки. Використання системи показників та формул сприяє підвищенню точності аналізу і прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Висновки до розділу 1

Економічна стабільність підприємства є одним з ключових факторів його довгострокового успіху. Вона охоплює здатність підприємства підтримувати сталість своїх функцій і структури, навіть під впливом зовнішніх і внутрішніх змін. Важливою складовою є також здатність підприємства адаптуватися до змін в зовнішньому середовищі, зберігаючи при цьому свою конкурентоспроможність. У цьому контексті стабільність економічної системи не означає застій, а скоріше постійну еволюцію в межах оптимальних параметрів для досягнення поставлених цілей.

Розглянувши зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на економічну стабільність підприємства та систему управління нею, можна сказати, що всі вони досить складні, комплексні, перебувають у взаємному зв'язку і взаємної обумовленості. У зв'язку з цим однозначно визначити вплив кожного фактора на економічну стабільність підприємства та систему управління нею не представляється можливим, так само як і розставити пріоритети щодо значущості впливу. Серед внутрішніх факторів найбільший вплив на економічну стабільність підприємства та систему управління нею надають фінансово-економічні фактори, які визначаються впливом виробничо-технологічних і організаційно-управлінських факторів.

Таким чином, методичні підходи до оцінки економічної стабільності підприємства базуються на аналізі різних груп показників, що дозволяє отримати всебічну характеристику його стану. Врахування фінансових, виробничих, організаційних, інформаційних, кадрових та інноваційних складових забезпечує комплексний підхід до оцінки. Використання системи показників та формул сприяє підвищенню точності аналізу і прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА»

2.1. Загальна характеристика підприємства

ТОВ «Нова пошта» є одним із провідних операторів логістичних послуг в Україні. Компанія була заснована у 2001 році підприємцями В'ячеславом Климовим і Володимиром Поперешнюком. Основною ідеєю створення було забезпечення зручних та швидких способів доставки посилок і вантажів по всій території України. У перші роки діяльності компанія обслуговувала лише декілька регіонів, проте завдяки продуманій стратегії розвитку та високій якості послуг зуміла досягти статусу лідера на ринку. ТОВ «Нова Пошта» засноване в 2001 році, компанія з часом стала символом надійності та швидкості у доставці посилок і вантажів. Її успіх базується на міцній фінансовій базі та стійкій бізнес-моделі [14]. Загальна характеристика ТОВ «Нова Пошта» наведена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика ТОВ «Нова Пошта»

Показник	Значення
ЄДРПОУ	31316718
Назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «нова пошта» (ТОВ «Нова Пошта»)
Організаційна форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Дата реєстрації	19.01.2001 (23 роки 3 місяці)
Статутний капітал	4 654 075.00 грн
Засновники:	- Публічне акціонерне товариство «закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Прайд» (10%) - Компанія «НП Холдингс Лімітед» (90%)
Види діяльності:	- 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту - 53.20 Інша поштова та кур'єрська діяльність
Адреса	03026, місто Київ, шосе Столичне, будинок 103, корпус 1
Керівник	Бульба Олександр Миколайович
Бухгалтер	Шевченко Аліна Іванівна
Кількість працівників	26327 осіб (станом на 31.12.2023 р.).
Філії	29
Веб-сайт	https://novaposhtaglobal.ua/en/

Головний офіс ТОВ «Нова пошта» розташований у місті Київ за адресою: вулиця Дегтярівська, 30. Окрім цього, компанія має розгалужену мережу відділень та представництв у містах і селах України. Станом на сьогодні «Нова пошта» має тисячі відділень, а також партнерські точки, що дозволяють охопити найвіддаленіші куточки країни. Основними видами діяльності компанії є логістика, експрес-доставка документів і посилок, міжнародні перевезення, а також надання супутніх послуг, таких як пакування, страхування вантажів та доставка «двері-двері». Основні види економічної діяльності якими займається підприємство [14]:

52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту

53.20 Інша поштова та кур'єрська діяльність

86.90 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я

86.21 Загальна медична практика 85.60 Допоміжна діяльність у сфері освіти

85.59 Інші види освіти, н.в.і.у.

82.99 Надання інших допоміжних комерційних послуг, н.в.і.у.

78.30 Інша діяльність із забезпечення трудовими ресурсами

73.11 Рекламні агентства

70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування

66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів

64.19 Інші види грошового посередництва

56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування

46.18 Діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами

52.10 Складське господарство

49.41 Вантажний автомобільний транспорт

47.91 Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет

47.78 Роздрібна торгівля іншими невживаними товарами в спеціалізованих магазинах

47.62 Роздрібна торгівля газетами та канцелярськими товарами в спеціалізованих магазинах

47.54 Роздрібна торгівля побутовими електротоварами в спеціалізованих магазинах

47.43 Роздрібна торгівля в спеціалізованих магазинах електронною апаратурою побутового призначення для приймання, записування, відтворювання звуку й зображення

47.19 Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах

46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту.

Ці послуги спрямовані на задоволення потреб як фізичних осіб, так і корпоративних клієнтів. Завдяки цьому компанія забезпечує як внутрішню національну логістику, так і міжнародну доставку через співпрацю з іноземними партнерами [14].

Місія ТОВ «Нова пошта» полягає в створенні якісної логістичної інфраструктури, яка сприяє розвитку бізнесу та підвищенню зручності для споживачів. Основними цілями діяльності є забезпечення максимально швидкої доставки, підвищення якості обслуговування клієнтів, розвиток інноваційних рішень для логістики та оптимізація внутрішніх процесів [14].

Організаційна структура підприємства побудована за принципами ієрархії з чітким розподілом функцій між підрозділами. На чолі компанії стоїть генеральний директор, якому підпорядковуються керівники основних департаментів. Основні департаменти включають: логістичний, фінансовий, маркетинговий, інформаційних технологій, юридичний, а також відділ управління персоналом. Кожен департамент виконує свої функції, забезпечуючи ефективну роботу компанії.

Організаційна структура підприємства представлена у Додатку А. Логістичний департамент відповідає за організацію та контроль процесів перевезення вантажів, оптимізацію маршрутів та роботу сортувальних центрів. Фінансовий департамент займається бюджетуванням, фінансовим

аналізом та управлінням витратами. Маркетинговий департамент розробляє стратегії просування послуг, аналізує ринок та впроваджує нові продукти. Департамент інформаційних технологій забезпечує роботу програмного забезпечення, розвиток мобільного додатку та онлайн-сервісів для клієнтів. Юридичний відділ відповідає за дотримання законодавства, укладання договорів та врегулювання спірних питань. Відділ управління персоналом займається рекрутингом, навчанням працівників та створенням комфортних умов праці.

ТОВ «Нова Пошта» володіє централізованою системою управління, де керівництво компанії складається з трьох основних рівнів: вищої адміністрації, оперативного менеджменту та регіональних підрозділів. Вища адміністрація відповідає за стратегічне керівництво та загальні напрямки розвитку компанії. Оперативний менеджмент забезпечує втілення стратегії та керування щоденною діяльністю. Регіональні підрозділи займаються роботою компанії в конкретних регіонах. Найвищим рівнем в цій структурі є Рада директорів, яка виступає як вищий орган управління акціонерним товариством між загальними зборами акціонерів. Компанія пропонує комплексні рішення та спеціальні пропозиції для Інтернет-магазинів, а її широка мережа відділень по всій території України в поєднанні з ефективною схемою внутрішньої логістики гарантує швидку доставку. Широка мережа відділень по всій території України в поєднанні з унікальною схемою організації внутрішньої логістики забезпечують швидкість доставки.

ТОВ «Нова Пошта» має централізовану систему управління, яка включає в себе вищу адміністрацію, оперативний менеджмент та регіональні підрозділи. Вища адміністрація відповідає за розробку загальних стратегічних напрямків розвитку компанії. Оперативний менеджмент здійснює керівництво щоденною діяльністю компанії та реалізацію стратегії. Регіональні підрозділи відповідають за роботу компанії в різних регіонах країни.

Операційні процеси діяльності компанії є складною системою, що включає прийом відправлень, їх сортування, перевезення та доставку

адресату. На першому етапі клієнти передають посилки у відділення, де вони реєструються та маркуються унікальним ідентифікатором. Далі відправлення транспортується до найближчого сортувального центру, де проходить автоматизоване сортування залежно від напрямку доставки. Після цього посилки перевозяться до регіональних центрів, звідки здійснюється їх доставка у кінцеві пункти призначення. Завдяки використанню сучасного обладнання та технологій «Нова пошта» забезпечує високу швидкість і точність усіх операцій.

Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. наведені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

**Основні техніко-економічні показники діяльності
ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.**

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Обсяг перевезень (кількість відправлень), млн.	417,0	529,4	681,2	112,4	151,8	26,95	28,67
Дохід від реалізації послуг (тис. грн)	20843502	23687034	36468879	2843532	12781845	13,64	53,96
Валовий прибуток (тис. грн)	4402498	4410502	7843842	8004	3433340	0,18	77,84
Чистий прибуток (тис. грн)	2600320	2135960	3967156	-464360	1831196	-17,86	85,73
Кількість відділень	1500	1700	2000	200	300	13,33	17,65
Кількість штатних працівників	29790	27819	26327	-1971	-1492	-6,62	-5,36

Упродовж 2021-2023 рр. спостерігаємо зростання обсягу перевезень свідчить про збільшення попиту на послуги ТОВ «Нова Пошта», що пов'язано з розвитком електронної комерції, зростанням обсягів онлайн-торгівлі та збільшенням купівельної спроможності населення. Зростання доходу ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. свідчить про збільшення цін на послуги або

збільшення обсягу наданих послуг. Збільшення валового прибутку ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. свідчить про збільшення рентабельності основної діяльності компанії. Зростання чистого прибутку ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. свідчить про ефективну роботу компанії загалом. Зростання кількості відділень свідчить про розширення мережі ТОВ «Нова Пошта» та збільшення доступності її послуг для населення. Зменшення кількості штатних працівників ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. пов'язано з автоматизацією деяких процесів, збільшенням продуктивності праці або зміною структури зайнятості. Зростання інвестицій в основні засоби ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. свідчить про розвиток компанії та збільшення її потенціалу.

Отже, ТОВ «Нова Пошта» є лідером на ринку експрес-доставки в Україні з великою мережею відділень, що охоплює всі регіони країни. ТОВ «Нова пошта» постійно впроваджує інноваційні рішення, такі як автоматизовані сортувальні лінії, мобільні додатки для відстеження посилок, а також електронні сервіси для швидкої оплати послуг. Завдяки цим технологіям компанія зберігає конкурентні позиції на ринку та продовжує задовольняти зростаючі потреби клієнтів.

2.2. Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства

Аналіз фінансових результатів та оцінка фінансового стану підприємства є важливими інструментами для визначення його стійкості, ефективності діяльності та перспектив розвитку. Дослідження фінансової звітності ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки дозволяє оцінити динаміку змін у структурі активів, рівень інвестиційної активності, ефективність використання ресурсів та економічну стабільність компанії. Виявлені тенденції допоможуть сформулювати обґрунтовані висновки щодо фінансового стану підприємства та визначити напрями його подальшого розвитку.

Використовуючи фінансову звітність ТОВ «Нова Пошта» (додатки Б-Д) [15], проаналізуємо активи підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка активів ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. (тис. грн)

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи	104440	76808	63849	-27632	-12959	-26,46	-16,87
первісна вартість	223320	222084	235471	-1236	13387	-0,55	6,03
накопичена амортизація	118880	145276	171622	26396	26346	22,20	18,14
Незавершені капітальні інвестиції	1544921	1647894	2765733	102973	1117839	6,67	67,83
Основні засоби	6180924	6840688	9327238	659764	2486550	10,67	36,35
первісна вартість	8435806	10178181	13852844	1742375	3674663	20,65	36,10
знос	2254882	3337493	4525606	1082611	1188113	48,01	35,60
Інші фінансові інвестиції	314176	3564861	6297444	3250685	2732583	1034,67	76,65
Відстрочені податкові активи	142680	128083	157041	-14597	28958	-10,23	22,61
Інші необоротні активи	27591	47748	157949	20157	110201	73,06	230,80
Усього за розділом I	8314732	12306082	18769254	3991350	6463172	48,00	52,52
II. Оборотні активи							
Запаси	236988	422210	413811	185222	-8399	78,16	-1,99
Виробничі запаси	224395	417444	391015	193049	-26429	86,03	-6,33
Товари	12593	4766	22796	-7827	18030	-62,15	378,30
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	704235	968844	1138305	264609	169461	37,57	17,49
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	102406	159158	160436	56752	1278	55,42	0,80

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	24360	48136	53902	23776	5766	97,60	11,98
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	809390	588549	1302772	-220841	714223	-27,28	121,35
Інша поточна дебіторська заборгованість	2473319	502922	155631	-1970397	-347291	-79,67	-69,05
Поточні фінансові інвестиції	0	73263	3784	73263	-69479	x	-94,84
Гроші та їх еквіваленти	827839	673522	1079267	-154317	405745	-18,64	60,24
Витрати майбутніх періодів	15526	11952	24544	-3574	12592	-23,02	105,35
Інші оборотні активи	0	282	0	282	-282	x	- 100,00
Усього за розділом II	5194063	3448838	4332452	-1745225	883614	-33,60	25,62
Баланс	13508795	15754920	23101706	2246125	7346786	16,63	46,63

Загальна сума нематеріальних активів зменшилася з 104440 тис. грн у 2021 році до 63849 тис. грн у 2023 році. Відхилення складає -40591 тис. грн або -38,87%, що свідчить про зменшення вартості та обсягу інтелектуальної власності компанії. Суттєве збільшення незавершених капітальних інвестицій з 1544921 тис. грн у 2021 році до 2765733 тис. грн у 2023 році, що становить зростання на 1220812 тис. грн або 79,02%, що свідчить про збільшення обсягу інвестицій компанії в нові проекти та розвиток бізнесу. Загальна вартість основних засобів зросла з 6180924 тис. грн у 2021 році до 9327238 тис. грн у 2023 році, що складає зростання на 3 146314 тис. грн або 50,90%. Це свідчить про значний розвиток та розширення матеріальних ресурсів компанії. Дуже значне зростання інших фінансових інвестицій з 314176 тис. грн у 2021 році до 6297444 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 5 983 268 тис. грн або 1904,43%, що вказує на значні фінансові вкладення компанії в інші проекти та підприємства. Загальна сума дебіторської заборгованості зросла з 827 839 тис. грн у 2021 році до 1 079 267 тис. грн у 2023 році, що складає

збільшення на 251 428 тис. грн або 30,37%, що свідчить про збільшення обсягу продажів та послуг компанії. Загальна сума запасів зростає з 236 988 тис. грн у 2021 році до 413811 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 176823 тис. грн або 74,61%, що свідчить про зростання обсягів виробництва та розвиток бізнесу. Загальний баланс компанії збільшився з 13508795 тис. грн у 2021 році до 23101706 тис. грн у 2023 році, що складає збільшення на 9592911 тис. грн або 71,01%. Це свідчить про загальний позитивний тренд у фінансовому стані компанії та її успішний розвиток протягом цього періоду.

Структура активів ТОВ «Нова Пошта» наведена на рис. 2.1.

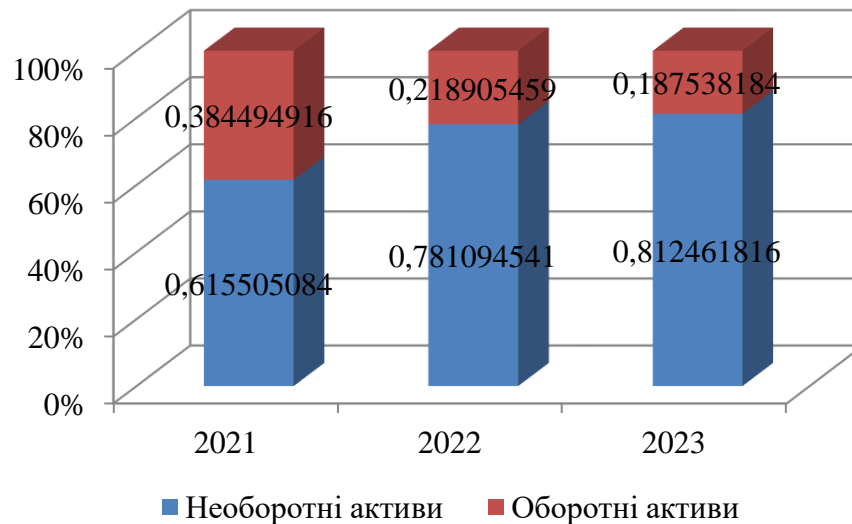

Рис. 2.1. Структура активів ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. (%)

Аналіз структури активів ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки свідчить про суттєве збільшення частки необоротних активів у загальному обсязі активів підприємства: з 61,55% у 2021 році до 81,25% у 2023 році. Водночас частка оборотних активів скоротилася з 38,45% до 18,75%, що вказує на зміну фінансової стратегії компанії, спрямовану на довгострокові інвестиції та розвиток матеріальної бази. Така динаміка свідчить про активне розширення основних засобів, зростання інвестицій у довгострокові активи та капітальні проекти. Проте зменшення частки оборотних активів свідчить про потенційні ризики зниження ліквідності, що потребує додаткового контролю для забезпечення фінансової гнучкості компанії.

Використовуючи фінансову звітність ТОВ «Нова Пошта» (додатки Б-Д) [15], проаналізуємо пасиви підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка пасивів ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. (тис. грн)

Показник	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	4654	4654	4654	0	0	0,00	0,00
Додатковий капітал	27301	27301	27301	0	0	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	4459269	6484117	9476353	2024848	2992236	45,41	46,15
Усього за розділом I	4491224	6516072	9508308	2024848	2992236	45,08	45,92
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Довгострокові кредити банків	1456288	1454745	1912643	-1543	457898	-0,11	31,48
Інші довгострокові зобов'язання	2443924	2325523	3424357	-118401	1098834	-4,84	47,25
Усього за розділом II	3900212	3780268	5337000	-119944	1556732	-3,08	41,18
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків	0	76000	0	76000	-76000	x	-100,00
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	2562553	2376093	3393971	-186460	1017878	-7,28	42,84
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1037757	1259484	1857488	221727	598004	21,37	47,48

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	484647	570842	655332	86195	84490	17,79	14,80
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	77886	77644	85122	-242	7478	-0,31	9,63
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	380300	419219	595758	38919	176539	10,23	42,11
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	46774	49736	64885	2962	15149	6,33	30,46
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	10000	6500	883928	-3500	877428	-35,00	13498,89
Поточні забезпечення	390237	435264	695705	45027	260441	11,54	59,84
Інші поточні зобов'язання	127205	187798	24209	60593	-163589	47,63	-87,11
Усього за розділом III	5117359	5458580	8256398	341221	2797818	6,67	51,26
Баланс	13508795	15754920	23101706	2246125	7346786	16,63	46,63

Зареєстрований (пайовий) капітал та додатковий капітал залишилися стабільними на рівні 4654 тис. грн та 27301 тис. грн відповідно протягом розглянутого періоду. Нерозподілений прибуток значно зросла з 4459269 тис. грн у 2021 році до 9476353 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 5017084 тис. грн або 112,51%. Це свідчить про збільшення прибутковості компанії та успішну фінансову діяльність. Довгострокові кредити банків зросли з 1456288 тис. грн у 2021 році до 1912643 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 456355 тис. грн або 31,34%, що свідчить про збільшення потреб компанії у фінансуванні для розвитку та розширення бізнесу. Інші довгострокові зобов'язання також зросли з 2443924 тис. грн у 2021 році до 3424357 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 980433

тис. грн або 40,12%, що пов'язано зі зростанням обсягу інвестицій або погашенням попередніх зобов'язань. Поточна кредиторська заборгованість за учасниками зросла з 10000 тис. грн у 2021 році до 883928 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 873928 тис. грн або 8739,28%, що пов'язано зі зростанням кількості операцій з учасниками та розвитком бізнесу. Загальний обсяг пасиву компанії збільшився з 13508795 тис. грн у 2021 році до 23101706 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 9592911 тис. грн або 71,01%. Це свідчить про загальний позитивний тренд у фінансовому стані компанії та її успішний розвиток протягом цього періоду.

Структура капіталу ТОВ «Нова Пошта» наведена на рис. 2.2.

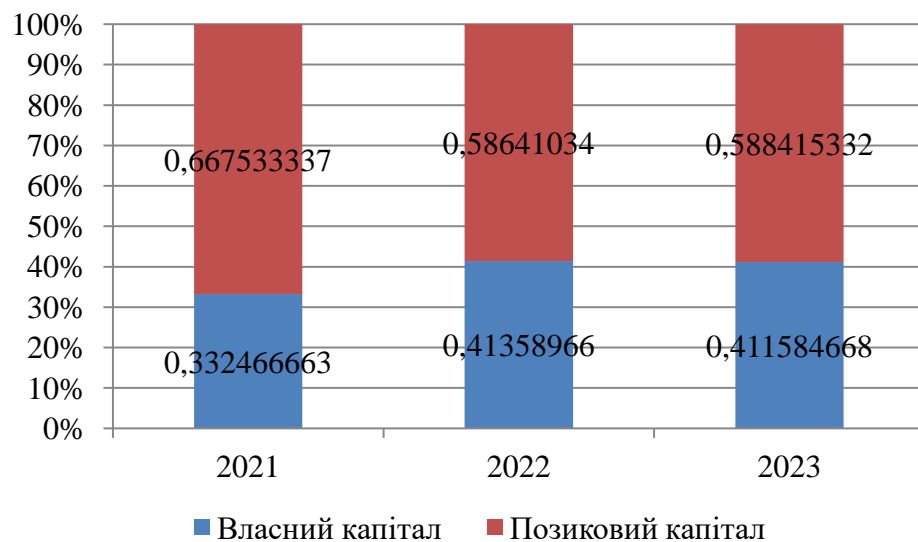

Рис. 2.2. Структура капіталу ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. (%)

Аналіз структури капіталу ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки свідчить про тенденцію до збільшення частки власного капіталу у фінансуванні діяльності підприємства. Зокрема, його частка зросла з 33,25% у 2021 році до 41,16% у 2023 році, що свідчить про посилення фінансової стійкості компанії та зменшення залежності від залучених коштів. Така динаміка зумовлена реінвестуванням прибутку, збільшенням статутного капіталу або іншими заходами щодо капіталізації бізнесу.

Водночас спостерігається поступове зниження частки позикового капіталу з 66,75% у 2021 році до 58,84% у 2023 році. Це свідчить про

зменшення кредитного навантаження, оптимізацію боргових зобов'язань та покращення фінансової незалежності компанії. Однак, незважаючи на позитивну динаміку, позиковий капітал залишається основним джерелом фінансування, що свідчить про необхідність ефективного управління борговими ресурсами для мінімізації фінансових ризиків та підтримки платоспроможності підприємства.

У табл. 2.5 проаналізуємо основні показники Звіту про фінансові результати ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Таблиця 2.5

Динаміка показників Звіту про фінансові результати в ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. (тис. грн)

Показники	Роки			Відхилення 2023 до 2021 рр.	
	2021	2022	2023	Тис. грн	%
Чистий дохід від реалізації продукції	20843502	23687034	36468879	15625377	74,97
Собівартість реалізованої продукції	16441004	19276532	28625037	12184033	74,11
Валовий прибуток	4402498	4410502	7843842	3441344	78,17
Інші операційні доходи	202834	696168	301477	98643	48,63
Адміністративні витрати	1923703	1673172	2985829	1062126	55,21
Витрати на збут	561844	439130	997806	435962	77,59
Інші операційні витрати	508590	481061	494865	-13725	-2,70
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	1611195	2513307	3666819	2055624	127,58
Інші фінансові доходи	1814806	1138698	2706514	891708	49,14
Фінансові витрати	630813	887690	1248217	617404	97,87
Інші витрати	255	373963	686941	686686	269288,63
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2794933	2390352	4438175	1643242	58,79
Витрати (дохід) з податку на прибуток	194613	254392	471019	276406	142,03
Чистий прибуток	2600320	2135960	3967156	1366836	52,56

Отже, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зріс з 20843502 тис. грн у 2021 році до 36468879 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 15625377 тис. грн або 74,97%. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) також зросла з 16441004 тис. грн у 2021 році

до 28625037 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 12184033 тис. грн або 74,11%. Валовий прибуток збільшився з 4402498 тис. грн у 2021 році до 7843842 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 3441344 тис. грн або 78,17%. Фінансовий результат від операційної діяльності також зростає з 1611195 тис. грн у 2021 році до 3666819 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 2055624 тис. грн або 127,58%. Чистий фінансовий результат збільшився з 2600320 тис. грн у 2021 році до 3967156 тис. грн у 2023 році, що становить збільшення на 1366836 тис. грн або 52,56%. Загалом, можна зазначити, що фінансові результати ТОВ «Нова Пошта» показують стабільний та значний ріст у виручці, прибутку та інших фінансових показниках протягом розглянутого періоду.

Структура операційних витрат ТОВ «Нова Пошта» наведена на рис. 2.3.

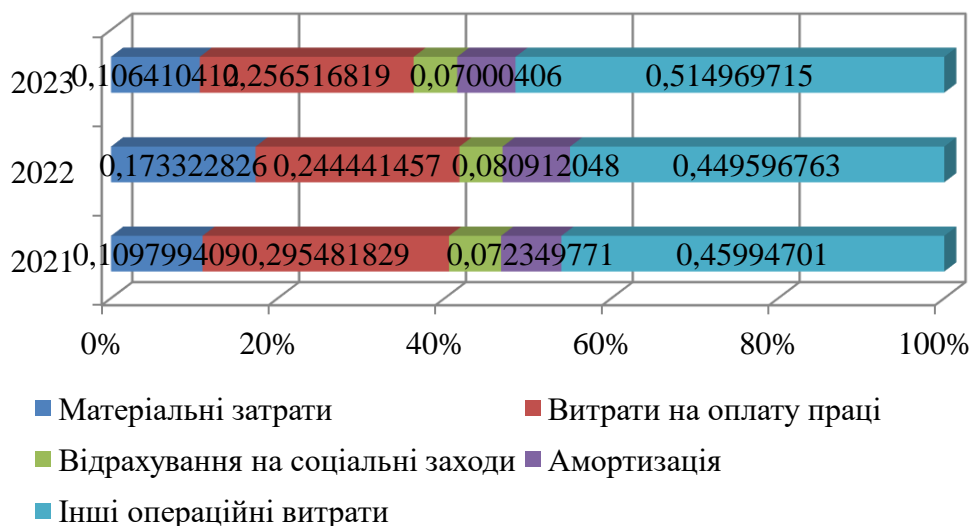

Рис. 2.3. Структура операційних витрат ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. (%)

Операційні витрати є ключовою складовою витрат для будь-якого підприємства, вони відображають рівень ефективності управління ресурсами та управлінням виробничим процесом. Давайте проаналізуємо структуру операційних витрат ТОВ «Нова Пошта» за період з 2021 по 2023 рік. З 2021 по 2022 рік відбувся значний зріст матеріальних затрат з 11,0% до 17,3%, але потім у 2023 році він спадає до 10,6%. Це вказує на зміну стратегії управління

запасами та оптимізацію процесів закупівель. Загалом витрати на оплату праці зменшилися з 29,5% у 2021 році до 24,4% у 2022 році, але в 2023 році вони зростають до 25,7%, що пов'язано зі змінами в кадровій політиці, зокрема збільшенням середньомісячної зарплати. Відрахування на соціальні заходи майже стабільний протягом усього періоду, що свідчить про стабільність соціальної політики підприємства. Хоча амортизаційні витрати збільшилися з 2021 по 2022 рік, вони знову зменшилися в 2023 році. Це відбулося у результаті змін в обсягах інвестицій у нове обладнання та технології. Інші операційні витрати мають найбільший приріст з 2021 по 2023 рік, збільшившись з 46,0% до 51,5%, що пов'язано зі зростанням загального обсягу операцій та розширенням бізнесу компанії. Загалом, структура операційних витрат ТОВ «Нова Пошта» показує зміни протягом розглянутого періоду. Ці зміни вказують на те, що підприємство активно реагує на зміни в економічному середовищі та вдосконалює свої операційні процеси з метою оптимізації витрат і збільшення ефективності.

Розрахунок коефіцієнтів фінансового стану ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. наведений у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

**Розрахунок коефіцієнтів фінансового стану ТОВ «Нова Пошта» за
2021-2023 рр.**

Показник	2021	2022	2023
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,02	0,63	0,52
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,16	0,14	0,13
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,97	0,55	0,47
Коефіцієнт автономії	0,33	0,41	0,41
Рентабельність активів (ROA), %	19,26	13,56	17,17
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	77,88	38,81	49,51
Чиста маржа	0,12	0,09	0,11
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	0,54	0,53	0,51
Коефіцієнт заборгованості	0,38	0,35	0,36

Аналіз фінансового стану ТОВ «Нова Пошта» за період 2021-2023 рр. на основі ключових коефіцієнтів ліквідності, рентабельності та структури

капіталу дає змогу оцінити його здатність до виконання зобов'язань, ефективність управління активами та фінансову стійкість.

Коефіцієнт поточної ліквідності (відношення поточних активів до поточних зобов'язань) знизився з 1,02 у 2021 році до 0,52 у 2023 році. Це свідчить про поступове зниження здатності компанії покривати свої поточні зобов'язання без залучення додаткових джерел фінансування. У 2023 році коефіцієнт поточної ліквідності є нижчим за стандартне значення (1), що вказує на деякі ризики щодо фінансової стабільності компанії.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності також показав невелике зниження: з 0,16 у 2021 році до 0,13 у 2023 році. Це вказує на те, що компанія має обмежений запас ліквідних активів для покриття термінових зобов'язань, що ускладнює ситуацію в разі необхідності негайних виплат.

Коефіцієнт швидкої ліквідності продовжував знижуватися з 0,97 у 2021 році до 0,47 у 2023 році, що вказує на поступове погіршення здатності компанії швидко ліквідувати свої зобов'язання без продажу запасів, що є ознакою зниження ефективності управління оборотним капіталом.

Коефіцієнт автономії зріс з 0,33 у 2021 році до 0,41 у 2023 році, що свідчить про зростання частки власного капіталу у фінансуванні активів компанії. Це позитивна тенденція, що вказує на зменшення фінансового ризику, пов'язаного із залученими коштами.

Рентабельність активів (ROA) у 2023 році склала 17,17%, що вищий за рівень 2022 року (13,56%). Хоча цей показник і знизився порівняно з 2021 роком (19,26%), він все ще залишається на високому рівні, що свідчить про ефективне використання активів для генерації прибутку.

Рентабельність власного капіталу (ROE) також знизилася з 77,88% у 2021 році до 49,51% у 2023 році. Це зниження є ознакою того, що прибутковість власного капіталу в компанії зменшилась, але все ще залишається на високому рівні.

Чиста маржа (відношення чистого прибутку до доходів) змінилася з 0,12 у 2021 році до 0,11 у 2023 році. Показник не зазнав суттєвих змін, що свідчить про стабільність прибутковості на рівні доходів.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом залишався стабільним, знизившись з 0,54 у 2021 році до 0,51 у 2023 році, що вказує на те, що більша частина необоротних активів фінансується за рахунок власного капіталу, хоча і спостерігається поступове зниження цього показника.

Коефіцієнт заборгованості залишався відносно стабільним, знизившись з 0,38 у 2021 році до 0,36 у 2023 році. Це означає, що компанія зберігає помірну частку зовнішнього фінансування, що дозволяє підтримувати баланс між власними і позиковими коштами.

У табл. 2.7 представлені дані щодо основних показників майнового стану ТОВ «Нова Пошта», які аналізуються для визначення рівня використання основних засобів та їх ефективності.

Таблиця 2.7

Показники майнового стану ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

№ п.п.	Показник	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2023/2021
1	Фондомісткість	0,005	0,003	0,002	-0,002	-0,001	-0,003
2	Фондоозброєність	3,506	2,761	2,425	-0,745	-0,336	-1,081
3	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,268	0,328	0,327	0,060	-0,001	0,059
6	Фондовіддача	3,377	3,463	3,910	0,085	0,447	0,533
7	Рентабельність основних засобів	42,133	31,224	42,533	-10,909	11,309	0,400
8	Абсолютна сума прибутку на одну гривню основних засобів	0,421	0,312	0,425	-0,109	0,113	0,004

Аналіз показників майнового стану ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки демонструє певні тенденції у використанні основних засобів та ефективності їх застосування. Фондомісткість підприємства, яка характеризує обсяг основних засобів на одну гривню доходу, зменшилася з 0,005 у 2021 році до 0,002 у 2023 році. Це свідчить про підвищення ефективності використання

основних фондів, адже підприємство змогло генерувати більші обсяги доходу при меншій потребі в основних засобах. Подібна тенденція простежується і в показнику фондоозброєності, який зменшився з 3,506 у 2021 році до 2,425 у 2023 році, що свідчить про зменшення капіталоємності праці або оптимізацію структури активів компанії. Коефіцієнт зносу основних засобів у 2022 році зріс до 0,328 (на 0,060 порівняно з 2021 роком), що вказує на зростання рівня амортизації. Однак у 2023 році він залишився майже незмінним (0,327), що свідчить про стабілізацію процесів оновлення основних фондів. Фондовіддача, яка показує ефективність використання основних засобів, має позитивну динаміку: з 3,377 у 2021 році вона зросла до 3,910 у 2023 році. Це означає, що підприємство стало ефективніше використовувати свої фонди для генерування доходу. Рентабельність основних засобів демонструє коливання: у 2022 році вона знизилася на 10,909 п.п. до 31,224%, але в 2023 році зросла до 42,533%, що навіть перевищує рівень 2021 року. Аналогічна тенденція спостерігається у показнику абсолютної суми прибутку на одну гривню основних засобів: після зниження в 2022 році (до 0,312) він відновився у 2023 році до 0,425, що свідчить про покращення прибутковості основних фондів.

Аналіз динаміки майнового стану ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки показує, що компанія поступово підвищує ефективність використання своїх основних засобів. Зниження фондомісткості та зростання фондовіддачі свідчать про оптимізацію активів та збільшення їх продуктивності. Водночас спостерігається стабілізація рівня зносу основних засобів, що свідчить про достатні обсяги оновлення основних фондів. Хоча в 2022 році рентабельність основних засобів та прибутковість активів знизилися, у 2023 році підприємству вдалося відновити ці показники, що свідчить про ефективне управління ресурсами. В цілому, позитивна динаміка фондовіддачі та рентабельності основних засобів вказує на зміцнення фінансової стійкості та ефективність використання активів компанії.

Аналіз показників платоспроможності (фінансової стійкості) ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр. дозволяє оцінити здатність підприємства своєчасно

виконувати свої довгострокові зобов'язання, а також підтримувати стабільність фінансового становища (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Показники платоспроможності та фінансової стійкості

ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2023/2021
Коефіцієнт платоспроможності	6,172	8,094	7,650	1,921	-0,444	1,478
Коефіцієнт фінансування	0,499	0,705	0,699	0,207	-0,006	0,201
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними запасами	0,350	-4,774	-9,482	-5,125	-4,708	-9,833
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,018	-0,309	-0,413	-0,328	-0,103	-0,431
Коефіцієнт маневреності власних засобів	0,018	-0,309	-0,413	-0,328	-0,103	-0,431

Аналіз показників платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки дозволяє оцінити здатність компанії виконувати свої фінансові зобов'язання та ефективно управляти ресурсами. Коефіцієнт платоспроможності в 2021 році становив 6,172, що означало високу здатність підприємства покривати свої короткострокові зобов'язання за рахунок активів. У 2022 році цей коефіцієнт зріс до 8,094, що свідчить про ще більшу економічну стабільність і наявність достатніх ресурсів для покриття зобов'язань. Однак у 2023 році коефіцієнт знизився до 7,650, що вказує на невелике погіршення платоспроможності, хоча рівень залишається досить високим.

Коефіцієнт фінансування, що характеризує частку власних коштів у фінансуванні активів підприємства, з 2021 року зріс з 0,499 до 0,705 у 2022 році. Це вказує на збільшення фінансової стійкості компанії завдяки більшим власним коштам. У 2023 році коефіцієнт знизився до 0,699, що можна трактувати як незначне зменшення частки власних ресурсів у фінансуванні.

Проте загальний тренд залишається позитивним, оскільки власні кошти все ще займають велику частину в структурі капіталу.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними запасами показує здатність компанії фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів. У 2021 році він становив 0,350, що вказує на певний рівень забезпеченості власними коштами для фінансування оборотних засобів. Однак у 2022 та 2023 роках коефіцієнт став від'ємним (відповідно -4,774 та -9,482), що є сигналом серйозних фінансових проблем. Це свідчить про значну залежність від позикових ресурсів для фінансування оборотних активів, що погіршує фінансову стійкість.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу та коефіцієнт маневреності власних засобів в 2021 році були на рівні 0,018, що вказує на дуже низьку здатність маневрувати власними коштами для покриття поточних зобов'язань. У 2022 році обидва коефіцієнти стали від'ємними (-0,309), що вказує на серйозне погіршення ситуації з маневреністю капіталу, а в 2023 році ці коефіцієнти ще більше знизились (-0,413), що є тривожним сигналом для платоспроможності компанії.

Коефіцієнт платоспроможності ТОВ «Нова Пошта» у 2021-2023 роках демонструє високий рівень здатності покривати свої зобов'язання, хоча в 2023 році спостерігається незначне зниження. Це вказує на стабільну фінансову ситуацію компанії, але з можливими ризиками у майбутньому. Коефіцієнт фінансування продовжує свій зріст, що свідчить про наявність власних фінансових ресурсів у структурі капіталу, але зниження цього показника у 2023 році вказує на залежність компанії від позикових коштів. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними запасами та інші коефіцієнти маневреності вказують на серйозні проблеми з фінансуванням оборотних активів власними коштами. Від'ємні значення в 2022 та 2023 роках вказують на значну залежність від зовнішнього фінансування, що впливає на платоспроможність підприємства. Загалом, хоча ТОВ «Нова Пошта» демонструє певну економічну стабільність, є важливі аспекти, які потребують

уваги для покращення фінансової стійкості та зниження залежності від зовнішніх позикових ресурсів.

Аналіз показників ділової активності ТОВ «Нова Пошта» за період 2021-2023 рр. дає змогу оцінити ефективність використання ресурсів підприємства для забезпечення його операційної діяльності (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Показники ділової активності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2023/2021
Коефіцієнт оборотності активів	1,544	1,503	1,579	-0,041	0,075	0,034
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,314	2,564	2,683	0,250	0,119	0,369
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5,069	10,506	12,973	5,438	2,467	7,905
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	71	34	28	-37	-7	-43
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	156	140	134	-15	-6	-21
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	69,375	45,662	69,174	-23,713	23,512	-0,201
Коефіцієнт оборотності основних засобів	3,377	3,463	3,910	0,085	0,447	0,533
Коефіцієнт оборотності капіталу	4,641	3,635	3,835	-1,006	0,200	-0,805

Аналіз показників ділової активності ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки дозволяє оцінити ефективність використання активів компанії та її здатність швидко відновлювати фінансові ресурси. Коефіцієнт оборотності активів з 2021 по 2023 роки коливався в межах 1,544–1,579, з незначним зниженням у 2022 році, але відновленням у 2023 році (+0,075). Це свідчить про збереження достатньо високого рівня ефективності використання активів, незважаючи на певне коливання. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості збільшився з 2,314 у 2021 році до 2,683 у 2023 році, що означає

поліпшення здатності компанії ефективно розраховуватися з постачальниками, зокрема за рахунок скорочення термінів виплат.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості істотно зріс з 5,069 у 2021 році до 12,973 у 2023 році, що вказує на значне покращення здатності швидко отримувати оплату від клієнтів. Це також підтверджується зменшенням строку погашення дебіторської заборгованості з 71 дня в 2021 році до 28 днів у 2023 році, що є показником високої ефективності у керуванні заборгованістю. Строк погашення кредиторської заборгованості також скоротився на 21 день, що свідчить про покращення платіжної дисципліни і здатності компанії управляти своїми зобов'язаннями.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів знизився з 69,375 у 2021 році до 45,662 у 2022 році, але у 2023 році зріс до 69,174. Це вказує на покращення ефективності використання запасів у 2023 році після незначного зниження у 2022 році. Коефіцієнт оборотності основних засобів зростає з 3,377 у 2021 році до 3,910 у 2023 році, що вказує на збільшення продуктивності використання основних засобів і покращення їх ефективності. Коефіцієнт оборотності капіталу знизився з 4,641 у 2021 році до 3,835 у 2023 році, що свідчить про зменшення ефективності використання капіталу, але, з огляду на тенденції інших показників, можна припустити, що це пов'язано з розширенням бізнесу, що потребує додаткових інвестицій.

Коефіцієнт оборотності активів та матеріальних запасів свідчать про загальний позитивний тренд у використанні активів та ресурсів компанії, з покращенням у 2023 році після деяких коливань у 2022 році. Коефіцієнти оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості демонструють значне поліпшення ефективності управління заборгованістю, що забезпечує оптимізацію оборотних коштів та скорочення фінансових ризиків. Покращення показників строку погашення дебіторської заборгованості є важливим для забезпечення ліквідності компанії, що є ознакою хорошого управління грошовими потоками. Зниження коефіцієнта оборотності капіталу вказує на потребу у детальнішому управлінні капіталом, проте високі

показники по іншим коефіцієнтам компенсують цей тренд. Загалом, ТОВ «Нова Пошта» демонструє хорошу ділову активність, ефективно управляючи своїми активами і зобов'язаннями, але є потреба в подальшому покращенні використання капіталу для підтримки високої ефективності.

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Нова Пошта» за період 2021-2023 рр. дозволяє оцінити здатність компанії генерувати прибуток від використання своїх активів, власного капіталу та від основної діяльності (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Показники рентабельності ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2023/2021
Коефіцієнт рентабельності активів	0,193	0,136	0,172	-0,057	0,036	-0,021
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,125	0,090	0,109	-0,035	0,019	-0,016
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,134	0,101	0,122	-0,033	0,021	-0,012

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Нова Пошта» за 2021–2023 роки дозволяє оцінити ефективність використання активів компанії, її діяльності та виробничої продукції. Коефіцієнт рентабельності активів знизився з 0,193 у 2021 році до 0,136 у 2022 році, а потім дещо зріс до 0,172 у 2023 році. Це свідчить про те, що компанія не змогла підтримати високий рівень рентабельності активів у 2022 році, але змогла покращити цей показник у 2023 році. Зниження в 2022 році зумовлене зростанням активів без пропорційного збільшення доходів, в той час як покращення у 2023 році вказує на ефективніше використання активів.

Коефіцієнт рентабельності діяльності знизився з 0,125 у 2021 році до 0,090 у 2022 році, а потім підвищився до 0,109 у 2023 році. Це також свідчить про тимчасове погіршення ефективності діяльності компанії в 2022 році, але поступове відновлення в 2023 році. Негативна зміна в 2022 році могла бути

обумовлена високими витратами чи незначним зниженням доходів, у той час як відновлення показника в 2023 році вказує на зростання прибутку.

Коефіцієнт рентабельності продукції показує подібну тенденцію: зниження з 0,134 у 2021 році до 0,101 у 2022 році, а потім зростання до 0,122 у 2023 році. Це підтверджує, що компанія мала певні труднощі з отриманням прибутку на одиницю продукції в 2022 році, але змогла покращити показник у 2023 році, що свідчить про оптимізацію виробничих витрат або підвищення ефективності продажів.

Зниження коефіцієнтів рентабельності в 2022 році обумовлено негативними економічними умовами або внутрішніми проблемами компанії, які тимчасово знизили її ефективність. Однак вже в 2023 році компанія показала ознаки відновлення рентабельності по всіх трьох показниках. Позитивна динаміка у 2023 році свідчить про покращення ефективності використання активів, діяльності та продукції, що є результатом вдосконалення управлінських практик, зниження витрат або підвищення доходів. Загалом, хоча показники рентабельності знизились у 2022 році, компанія зуміла відновити свої позиції в 2023 році, що підтверджує здатність адаптуватися до змін в ринкових умовах і поліпшити фінансові результати.

Отже, загалом, фінансовий стан ТОВ «Нова Пошта» за період 2021-2023 рр. демонструє певне зниження ліквідності, що вказує на ризики в короткостроковій перспективі, зокрема щодо покриття поточних зобов'язань. Однак компанія зберігає високу рентабельність і ефективність використання своїх активів, що дозволяє зберігати стабільний прибуток і прибутковість. Позитивною є також тенденція до зростання коефіцієнта автономії, що зменшує залежність від позикових коштів. В цілому, хоча зниження ліквідності є тривожним сигналом, загальний фінансовий стан компанії залишається стійким, що дозволяє їй ефективно функціонувати в умовах економічної нестабільності.

2.3. Визначення рівня економічної стабільності підприємства

Визначення рівня економічної стабільності підприємства є важливим етапом в оцінці його фінансового стану та здатності забезпечити платоспроможність в умовах змінних економічних обставин. Ліквідність балансу є ключовим показником для визначення, чи здатне підприємство своєчасно виконувати зобов'язання перед кредиторами, що особливо важливо в умовах економічної нестабільності. Для цього проводиться детальний аналіз ліквідності активів і пасивів підприємства, зокрема, їх співвідношення за рівнем ліквідності. Табл. 2.11 відображає ліквідність активів ТОВ «Нова Пошта» та відповідні пасиви за 2021-2023 роки, а також надає можливість оцінити платіжний надлишок або нестачу.

Таблиця 2.11

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 рр.

Актив	2021	2022	2023	Пасив	2021	2022	2023	Платіжний надлишок/нестача		
								2021	2022	2023
Високоліквідні активи (A1)	827911	746819	1083051	Найбільш термінові зобов'язання (П1)	2164569	2571223	4166722	1336658	1824404	3083671
Швидколіквідні активи (A2)	4112283	2254554	2811046	Короткострокові зобов'язання (П2)	2554797	2444731	3393971	-1557486	190177	582925
Повільноліквідні активи (A3)	236988	422438	413811	Довгострокові зобов'язання (П3)	3897300	3787630	5337000	3660312	3365192	4923189
Важколіквідні активи (A4) 1095	8305491	12319191	18769254	Постійні зобов'язання (П4)	4491224	6516072	9508308	-3814267	-5803119	-9260946

Високоліквідні активи (A1), які складаються переважно з грошових коштів і їх еквівалентів, показують значне зростання у 2023 році порівняно з

2021 роком, що свідчить про збільшення наявних коштів та гнучкість у розпорядженні ними для виконання термінових зобов'язань. Водночас, найбільш термінові зобов'язання (П1) також зросли, але зберігається платіжний дефіцит, що вимагає ефективного управління цими коштами.

Швидколіквідні активи (А2), що включають дебіторську заборгованість та короткострокові фінансові інвестиції, зменшились у 2022 році, але у 2023 році знову зросли, що є позитивним знаком для ліквідності підприємства. Водночас короткострокові зобов'язання (П2) значно зросли в 2023 році, що потребує контролю за платіжними потоками для уникнення фінансових труднощів. Платіжний надлишок по цій групі активів у 2023 році є позитивним, що свідчить про більшу готовність покривати короткострокові зобов'язання.

Повільноліквідні активи (А3) та важколіквідні активи (А4), які складаються з основних засобів та нематеріальних активів, мають незначні зміни протягом періоду, що підтверджує стабільність у довгострокових інвестиціях підприємства. Водночас довгострокові зобов'язання (П3) і постійні зобов'язання (П4) також зростають, що вимагає стратегічного планування та управління довгостроковими зобов'язаннями для уникнення надмірної заборгованості.

Протягом 2021-2023 років ТОВ «Нова Пошта» демонструє поступове покращення ліквідності, зокрема у збільшенні високоліквідних активів, що позитивно впливає на здатність виконувати термінові зобов'язання. Підприємство має певний платіжний дефіцит по найбільш термінових зобов'язаннях, що вимагає постійного контролю за короткостроковими фінансовими потоками для забезпечення стабільності. Зростання довгострокових зобов'язань потребує вдосконалення стратегії фінансування та управління активами для підтримки економічної стабільності та уникнення значної заборгованості в майбутньому. Загалом, підприємство здатне ефективно управляти ліквідністю, але повинно враховувати необхідність

зростання високоліквідних активів для кращого покриття своїх зобов'язань, особливо в умовах зростання зобов'язань та мінливих ринкових умов.

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства є важливим інструментом для оцінки фінансової стійкості організації та виявлення потенційних ризиків. Однією з найбільш відомих методик є модель Альтмана, яка дозволяє прогнозувати фінансові труднощі на основі п'яти основних фінансових показників. Табл. 2.12 містить розраховані показники для підприємства за 2021-2023 рр. Для кожного року зазначено значення п'яти фінансових коефіцієнтів: X1, X2, X3, X4 та X5, які використовуються у формулі для розрахунку Z-рахунку. Показники X1, X2, X3, X4 відображають фінансову структуру компанії, а X5 оцінює рентабельність активів. Розрахований Z-рахунок дає змогу спрогнозувати ймовірність банкрутства, при цьому високі значення Z-рахунку свідчать про стабільне фінансове становище компанії, а низькі – про потенційні фінансові проблеми.

Таблиця 2.12

Аналіз ймовірності банкрутства по моделі Альтмана

Показник	Розрахунок показників		
	2021	2022	2023
X1	0,01	-0,13	-0,17
X2	0,33	0,41	0,41
X3	0,12	0,16	0,16
X4	0,00	0,00	0,00
X5	1,54	1,50	1,58
Z-рахунок Альтмана:			
$Z = 1,2 * X1 + 1,4 * X2 + 3,3 * X3 + 0,6 * X4 + X5$			

Аналіз ймовірності банкрутства за моделлю Альтмана дає можливість оцінити економічну стабільність підприємства та ймовірність його банкрутства на основі п'яти ключових показників. Розрахунок Z-рахунку Альтмана дозволяє прогнозувати фінансові труднощі та надає важливу інформацію для оцінки економічної стабільності підприємства. Згідно з табл. 2.12, для ТОВ «Нова Пошта» було проведено аналіз показників X1, X2, X3, X4, і X5 на період 2021-2023 роки.

Розглянемо кожен з цих показників та їх вплив на загальний Z-рахунок.

X1 (Коефіцієнт ліквідності) показує низьку та негативну динаміку в 2021-2023 роках, що вказує на зменшення ліквідності підприємства. У 2022 році цей показник був негативним (-0,13), а у 2023 році ще більше знизився до -0,17, що є тривожним сигналом для платоспроможності компанії.

X2 (Коефіцієнт прибутковості) залишається стабільним з незначним зростанням у 2022 та 2023 роках (0,41). Це позитивний знак, оскільки стабільність у прибутковості допомагає підприємству підтримувати економічну стабільність.

X3 (Коефіцієнт рентабельності активів) демонструє невелике зростання від 0,12 до 0,16 протягом аналізованого періоду, що є позитивним сигналом і вказує на ефективне використання активів компанії.

X4 (Коефіцієнт рентабельності власного капіталу) постійно залишається на нульовому рівні протягом усіх трьох років, що свідчить про відсутність значного впливу на економічну стабільність підприємства з боку власного капіталу.

X5 (Коефіцієнт фінансового важеля) показує стабільність і незначне зниження у 2022 році, однак у 2023 році цей показник знову трохи зріс, що свідчить про зростання ризиків щодо заборгованості та фінансової залежності підприємства.

Розрахований Z-рахунок Альтмана на основі наведених показників показує наступну картину: зниження X1 свідчить про зростання фінансових труднощів, тоді як стабільність X2 і X3 свідчить про помірну прибутковість та ефективність використання активів. Однак стабільність X5 та відсутність значних змін у X4 демонструють, що підприємство має певний потенціал для збереження стабільності на довгостроковій основі.

Загалом, Z-рахунок Альтмана для ТОВ «Нова Пошта» свідчить про наявність деяких фінансових ризиків, зокрема через зниження ліквідності, однак стабільність в інших аспектах діяльності дозволяє вважати підприємство в цілому економічно стабільним на даному етапі. Необхідно

здійснювати моніторинг ліквідності та фінансової гнучкості для запобігання можливих фінансових криз у майбутньому.

Однією з ефективних моделей для оцінки ймовірності банкрутства є модель Тоффлера і Тішоу (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

**Розрахунок імовірності банкрутства підприємства за моделлю
Тоффлера і Тішоу**

Показник	Формула для форм № 1 та № 2	2021	2022	2023	Абсолютні відхилення		
					2022/2021	2023/2022	2023/2021
A= фінансовий результат від операційної діяльності / поточні зобов'язання і забезпечення	$\Phi.2 \text{ p.}2190 / \Phi.1 \text{ p.}1695$	0,509	0,392	0,480	-0,117	0,089	-0,028
B= всього оборотні активи / довгострокові зобов'язання і забезпечення + поточні зобов'язання і забезпечення	$\Phi.1 \text{ p.}1195 / (\Phi.1 \text{ p.}1595 + \Phi.1 \text{ p.}1695)$	0,577	0,372	0,319	-0,205	-0,053	-0,258
C= поточні зобов'язання і забезпечення / актив балансу	$\Phi.1 \text{ p.}1695 / \Phi.1 \text{ p.}1300$	0,379	0,346	0,357	-0,033	0,011	-0,021
D= чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / актив балансу	$\Phi.2 \text{ p.}2000 / \Phi.1 \text{ p.}1300$	1,544	1,503	1,579	-0,041	0,075	0,034
$Z=0,53*A+0,13*B+0,18*C+0,16*D$		0,660	0,559	0,613	-0,101	0,054	-0,047
Z<0,2 – висока ймовірність банкрутства Z=0,25 – критичне значення показника Z>0,3 – добрі довгострокові перспективи, ймовірність банкрутства дуже низька							

Аналіз імовірності банкрутства за моделлю Тоффлера і Тішоу дозволяє оцінити фінансову стійкість компанії через розрахунок показника Z. У 2021 році коефіцієнт «А» (фінансовий результат від операційної діяльності / поточні зобов'язання і забезпечення) становив 0,509, що свідчить про достатність фінансового результату для покриття поточних зобов'язань. У 2022 році цей показник знизився до 0,392, а в 2023 році трохи покращився до 0,480. Порівняно з попереднім роком, зниження в 2022 році на -0,117 відображає погіршення здатності компанії покривати свої поточні зобов'язання, однак у 2023 році ситуація покращилась.

Коефіцієнт «В» (всього оборотні активи / довгострокові зобов'язання і забезпечення + поточні зобов'язання і забезпечення) оцінює співвідношення оборотних активів та зобов'язань підприємства. У 2021 році показник був 0,577, але в 2022 році він знизився до 0,372, що вказує на погіршення ситуації. У 2023 році коефіцієнт продовжував знижуватись до 0,319, що свідчить про зменшення ліквідності та здатності компанії покрити свої зобов'язання активами.

Показник «С» (поточні зобов'язання і забезпечення / актив балансу) зменшився з 0,379 у 2021 році до 0,357 в 2023 році, що свідчить про незначне поліпшення платоспроможності підприємства. Відхилення в 2022 році склало -0,033, що вказує на незначне зниження цієї здатності, але з часом ситуація стабілізувалася.

Показник «D» (чистий дохід від реалізації продукції / актив балансу) залишається стабільним, з незначними коливаннями: 1,544 у 2021 році, 1,503 у 2022 році, та 1,579 у 2023 році. Це свідчить про здатність компанії генерувати дохід від реалізації продукції, що залишається на високому рівні.

Згідно з моделлю Тоффлера і Тішоу, Z-рахунок для ТОВ «Нова Пошта» був розрахований за формулою: $Z=0,53 \times A + 0,13 \times B + 0,18 \times C + 0,16 \times D$. З отриманими значеннями: у 2021 році $Z = 0,660$; у 2022 році $Z = 0,559$; у 2023 році $Z = 0,613$.

Згідно з результатами розрахунків, Z-рахунок ТОВ «Нова Пошта» протягом 2021-2023 років залишався в межах від 0,559 до 0,660, що вказує на добрі довгострокові перспективи підприємства та дуже низьку ймовірність банкрутства. Всі значення Z-рахунку перевищують критичне значення 0,25, що вказує на достатній рівень економічної стабільності компанії. Проте спостерігається певне зниження цього показника в 2022 році, що є наслідком погіршення фінансових результатів, однак до 2023 року ситуація покращилася. Це вказує на необхідність збереження стабільних фінансових показників та можливість подальшого зростання компанії.

Модель О. Терещенко для розрахунку ймовірності банкрутства використовує шість ключових фінансових показників (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

**Розрахунок імовірності банкрутства підприємства за моделлю
О. Терещенко**

Показник	2021	2022	2023	Абсолютні відхилення		
				2022/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
X1= чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / довгострокові зобов'язання і забезпечення + поточні зобов'язання і забезпечення	3,306	2,314	2,564	- 0,991	0,250	-0,742
X2= пасив балансу/ довгострокові зобов'язання і забезпечення + поточні зобов'язання і забезпечення	1,428	1,499	1,705	0,071	0,207	0,278
X3= чистий фінансовий результат / середньорічна сума активу балансу	0,136	0,193	0,136	0,057	-0,057	0,000
X4= чистий фінансовий результат / чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	0,059	0,125	0,090	0,066	-0,035	0,032
X5= запаси / чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	0,011	0,011	0,018	0,000	0,006	0,007
X6= чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / основний капітал (необоротні активи + довгострокові зобов'язання і забезпечення)	2,097	1,554	1,333	- 0,544	-0,221	-0,765
$Z=1,5*X1+0,08*X2+10*X3+5*X4+0,3*X5+0,1*X6$	6,937	6,300	5,927	- 0,637	-0,373	-1,009

$Z < 0$ – напівбанкрут

$0 < Z < 1$ – існує загроза банкрутства

$1 < Z < 2$ – фінансова стійкість порушена $Z > 2$ – банкрутство не загрожує

За результатами розрахунку ймовірності банкрутства за моделлю О. Терещенко, підприємство перебуває в зоні, де банкрутство не загрожує ($Z > 2$) протягом всього періоду аналізу. Проте спостерігається незначне зниження показника Z , що вказує на певні фінансові труднощі та зниження ефективності в 2022 році, зокрема через зменшення операційної та фінансової результативності. Рекомендується здійснити заходи щодо підвищення ефективності використання активів і покращення фінансових результатів для стабілізації показників у майбутньому.

Висновки до розділу 2

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

ТОВ «Нова Пошта» є одним з лідерів на українському ринку логістичних послуг. Завдяки продуманій стратегії розвитку, надійній організаційній структурі та інноваційним технологіям компанія змогла охопити не тільки український ринок, а й вийти на міжнародний рівень. Високий рівень сервісу, наявність сучасної інфраструктури та багатий досвід роботи на ринку стали основою успіху підприємства. Окрім цього, компанія активно працює над оптимізацією внутрішніх процесів та розширенням спектру послуг, що забезпечує їй стабільне фінансове становище та довіру клієнтів.

Аналіз фінансових результатів ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки показує значне покращення основних фінансових показників. Чистий дохід від реалізації продукції зріс на 74,97%, що свідчить про успішне збільшення обсягів діяльності компанії. Валовий прибуток зріс на 78,17%, що підтверджує ефективне управління витратами та високий рівень доходності основної діяльності. Однак адміністративні витрати та витрати на збут збільшилися на 55,21% та 77,59% відповідно, що свідчить про високі витрати на підтримку розширення діяльності. Коефіцієнти ліквідності (поточна, швидка, абсолютна) показують зниження в усі роки аналізу, що вказує на зменшення фінансової стабільності компанії. Особливої уваги потребує зниження коефіцієнта поточної ліквідності до 0,52 у 2023 році, що свідчить про можливі труднощі з покриттям короткострокових зобов'язань. Рентабельність активів та власного капіталу виявляє позитивні тенденції, хоча і зазнала зниження у 2022 році. У 2023 році спостерігається зростання рентабельності власного капіталу до 49,51%, що є важливим сигналом для інвесторів. Коефіцієнт заборгованості залишався стабільним, що вказує на контрольовану заборгованість компанії.

Аналіз рівня економічної стабільності підприємства є ключовим етапом у визначенні його здатності витримувати фінансові виклики, особливо в

умовах нестабільної економічної ситуації. Вивчення ліквідності балансу ТОВ «Нова Пошта» показало зростання високоліквідних активів, що позитивно позначається на здатності підприємства покривати термінові зобов'язання. Однак наявність платіжного дефіциту та зростання зобов'язань вимагає удосконалення стратегії фінансування. Оцінка ймовірності банкрутства вказує на те, що підприємство поки що знаходиться в межах стабільного фінансового становища, проте постійний контроль за ліквідністю та фінансовою гнучкістю стане запорукою запобігання потенційним ризикам у майбутньому.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «НОВА ПОШТА»

3.1. Напрямки вдосконалення системи забезпечення економічної стабільності підприємства

Забезпечення економічної стабільності є одним із основних завдань для будь-якого підприємства, особливо в умовах швидких змін на ринку та зовнішніх викликів. Для компанії ТОВ «Нова Пошта», яка є одним із лідерів у сфері логістики та доставки в Україні, важливим аспектом є ефективне управління фінансовими ресурсами, оптимізація витрат і забезпечення платоспроможності при одночасному розвитку. Система економічної стабільності компанії повинна бути комплексною та адаптивною, що дозволяє зберігати конкурентоспроможність і забезпечувати сталий розвиток навіть у складних економічних умовах.

Для визначення напрямків вдосконалення системи економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» необхідно провести глибокий аналіз її поточного фінансового стану. Згідно з фінансовими звітами підприємства, на основні показники фінансової стабільності, такі як ліквідність, рентабельність, та рівень заборгованості, мають вплив певні фактори, зокрема: чистий дохід від реалізації продукції показав значне зростання в 2023 році на 74,97% порівняно з 2021 роком; фінансові витрати збільшились на 97,87%, що потребує перегляду управління витратами; коефіцієнт поточної ліквідності знизився до 0,52 у 2023 році, що свідчить про можливі труднощі з покриттям короткострокових зобов'язань. З урахуванням цього, необхідно звернути увагу на покращення фінансових стратегій, управління боргами та витратами.

Одним із ключових напрямків є оптимізація витрат, зокрема адміністративних та витрат на збут. Зростання цих витрат в останні роки може вказувати на необхідність перегляду внутрішніх процесів та удосконалення управлінських підходів. Для цього можна: впровадити системи автоматизації бізнес-процесів для зменшення операційних витрат; оптимізувати структуру управлінського персоналу, зменшивши надлишкові адміністративні витрати;

переглянути договірні умови з постачальниками та партнерами, знижуючи витрати на логістику та інші операційні послуги.

Зниження коефіцієнта поточної ліквідності та швидкої ліквідності вимагає введення більш ефективної стратегії управління оборотними активами та зобов'язаннями. Це можна досягти шляхом: вдосконалення процесів дебіторської та кредиторської заборгованості, що дозволить зменшити час обороту коштів; залучення додаткових джерел фінансування для покриття тимчасових ліквідних дефіцитів, таких як короткострокові кредити або оборотні позики.

Збільшення фінансових витрат на 97,87% вимагає уваги до управління заборгованістю та фінансовими ризиками. Одним з можливих рішень є: вдосконалення системи контролю за кредитною політикою та строками виконання зобов'язань; оптимізація структури капіталу компанії, зокрема збільшення частки власних коштів у фінансуванні проектів, що дозволить знизити ризики від надмірної залежності від зовнішніх позик.

Інноваційні технології можуть стати важливим інструментом для підвищення економічної стабільності підприємства. Для цього ТОВ «Нова Пошта» може: впроваджувати нові ІТ-рішення для автоматизації складських та логістичних процесів; застосовувати аналітичні інструменти для моніторингу фінансових показників у реальному часі, що дозволить оперативно реагувати на зміни у фінансовому середовищі.

Рентабельність активів та власного капіталу є важливими показниками для оцінки ефективності підприємства. Для її підвищення можна: підвищити ефективність використання основних засобів і нематеріальних активів; впровадити систему управління ефективністю, що дозволить знизити витрати на утримання і експлуатацію активів, а також збільшити їх оборотність.

Для забезпечення стабільного розвитку компанії ТОВ «Нова Пошта» в умовах постійних змін на ринку та внутрішніх економічних викликів важливо здійснювати постійну роботу над вдосконаленням системи забезпечення економічної стабільності. Економічна стабільність підприємства є основою

для ефективного функціонування, забезпечення прибутковості та розвитку в довгостроковій перспективі. В умовах глобалізації та інтенсивної конкуренції важливо здійснювати комплексний підхід до покращення фінансових показників та зміцнення платоспроможності компанії. Основні напрями вдосконалення системи економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» включають оптимізацію витрат, покращення ліквідності та інвестиції в інноваційні технології. Кожен з цих напрямів є важливим для досягнення сталого розвитку компанії та забезпечення її конкурентоспроможності на ринку (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Основні напрями вдосконалення системи забезпечення економічної стабільності підприємства ТОВ «Нова Пошта»

Напрями вдосконалення	Характеристика напрямів	Очікувані результати
1. Оптимізація витрат	Вдосконалення управління витратами шляхом автоматизації бізнес-процесів, перегляду структури витрат на адміністративні послуги та логістику.	Зниження операційних витрат, підвищення ефективності використання ресурсів та покращення фінансових результатів підприємства.
2. Покращення ліквідності та платоспроможності	Впровадження стратегії ефективного управління дебіторською і кредиторською заборгованістю, оптимізація фінансування через короткострокові позики.	Зміцнення платоспроможності підприємства, зменшення фінансових ризиків і покращення спроможності покривати поточні зобов'язання без затримок.
3. Інноваційні технології та цифровізація	Впровадження новітніх інформаційних технологій для автоматизації процесів, покращення аналітики та моніторингу фінансових показників у реальному часі.	Підвищення ефективності управлінських рішень, покращення контролю за фінансовими потоками та оптимізація витрат за рахунок технологічних рішень.

Оптимізація витрат є важливим етапом для підвищення економічної стабільності. У ТОВ «Нова Пошта» потрібно звернути увагу на зниження операційних витрат через автоматизацію бізнес-процесів. Це дозволить зменшити витрати на адміністративні послуги та логістику, що є значною частиною витрат компанії. Впровадження ефективних стратегій управління

витратами дозволить покращити фінансові результати та збільшити прибутковість.

Зниження коефіцієнтів ліквідності, таких як поточна та швидка ліквідність, вимагає прийняття заходів щодо покращення платоспроможності компанії. Важливим кроком є оптимізація управління дебіторською та кредиторською заборгованістю. Впровадження стратегії ефективного фінансування через короткострокові позики та робота з постачальниками та клієнтами допоможе знизити ризики ліквідності та забезпечити стабільний грошовий потік.

Впровадження новітніх технологій та цифровізація бізнес-процесів дозволяє підвищити ефективність управлінських рішень та зменшити витрати на операційну діяльність. Це включає використання аналітичних інструментів для моніторингу фінансових показників у реальному часі, автоматизацію складських та логістичних процесів. Цифрові інструменти допомагають швидше приймати обґрунтовані рішення, що сприяє зниженню витрат та підвищенню ефективності діяльності компанії.

Вдосконалення системи забезпечення економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» є необхідною умовою для підтримки конкурентоспроможності та стабільного розвитку компанії. Оптимізація витрат дозволить знизити операційні витрати та підвищити фінансову ефективність. Покращення ліквідності й платоспроможності допоможе знизити фінансові ризики, забезпечивши підприємству стабільність в умовах змін на ринку. Впровадження інноваційних технологій та цифровізація процесів дозволяє значно підвищити ефективність управлінських рішень та забезпечити оперативне реагування на зміни в зовнішньому середовищі.

Комплексне застосування цих напрямів сприятиме досягненню довгострокової економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта», що дозволить компанії підтримувати конкурентні переваги та забезпечити стійке зростання навіть у складних економічних умовах.

Отже, удосконалення системи забезпечення економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» вимагає комплексного підходу, орієнтованого на оптимізацію витрат, покращення ліквідності, ефективне управління заборгованістю та впровадження інновацій. Приділення уваги внутрішнім процесам, автоматизації та інвестиціям в новітні технології дозволить компанії залишатися конкурентоспроможною та стійкою до зовнішніх економічних факторів. Для забезпечення сталого розвитку необхідно регулярно здійснювати аналіз фінансових показників і коригувати стратегії управління відповідно до змін на ринку та в галузі.

3.2. Економічне обґрунтування впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності підприємства

Для забезпечення економічної стабільності та стійкого розвитку ТОВ «Нова Пошта» в умовах динамічного ринкового середовища, пропонується впровадити низку заходів на період 2025-2027 років. Ці заходи передбачають значні інвестиції у ключові напрямки, що сприятимуть зниженню витрат, підвищенню продуктивності та залученню нових клієнтів.

Табл. 3.2 відображає розподіл запланованих витрат на основні заходи, включаючи оптимізацію логістичних процесів, впровадження нових інформаційних технологій, підвищення кваліфікації персоналу та зниження операційних витрат через автоматизацію. Ці інвестиції спрямовані на зменшення витрат, підвищення ефективності компанії та зміцнення її фінансової бази. Витрати на кожен рік поступово зростатимуть, що обумовлено потребою в поетапному впровадженні та адаптації нових технологій і підходів до управління.

Таблиця 3.2

Заплановані витрати на впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» на 2025-2027 рр. (тис. грн)

Заходи	2025	2026	2027
--------	------	------	------

1. Оптимізація витрат на логістичні процеси	35000	40000	45000
2. Впровадження нових інформаційних технологій	25000	30000	35000
3. Підвищення кваліфікації персоналу	10000	12000	15000
4. Зниження операційних витрат за рахунок автоматизації	15000	17000	20000
5. Покращення управління фінансовими потоками	5000	6000	7000
Загальна сума витрат	95000	106000	122000

Заплановані витрати на 2025-2027 роки відображають основні заходи, спрямовані на забезпечення економічної стабільності підприємства ТОВ «Нова Пошта». Зокрема, значну частину витрат займає оптимізація витрат на логістичні процеси та впровадження нових інформаційних технологій, що є важливими елементами для покращення ефективності компанії. Підвищення кваліфікації персоналу і автоматизація процесів дозволяють зменшити операційні витрати, а також підвищити загальний рівень продуктивності.

Табл. 3.3 показує очікувані доходи, що виникнуть внаслідок реалізації цих заходів.

Таблиця 3.3

Заплановані доходи на впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» на 2025-2027 рр. (тис. грн)

Заходи	2025	2026	2027
1. Зростання доходів від покращення логістичних послуг	50000	60000	70000
2. Впровадження нових інформаційних технологій (збільшення продуктивності)	30000	35000	40000
3. Підвищення доходів від нових клієнтів	15000	18000	22000
4. Зростання ефективності управління фінансовими потоками	10000	12000	14000
5. Зниження витрат через автоматизацію	20000	23000	26000
Загальна сума доходів	125000	148000	176000

Заплановані доходи на 2025-2027 роки включають позитивний вплив від впровадження заходів, спрямованих на забезпечення економічної стабільності підприємства. Найбільшу частку доходів очікується отримати від покращення логістичних послуг, що дозволить залучити нових клієнтів та підвищити загальний обсяг доходів компанії. Впровадження нових технологій і автоматизація також мають значний потенціал для підвищення продуктивності та зниження витрат, що сприятиме зростанню доходів у наступні роки. Очікується значне зростання доходів від покращення

логістичних послуг, впровадження нових інформаційних технологій, зниження витрат завдяки автоматизації процесів та залучення нових клієнтів. Зростання ефективності управлінських рішень та фінансових потоків матиме безпосередній вплив на збільшення доходів компанії впродовж наступних років.

Проведемо економічне обґрунтування впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» за реалістичним сценарієм розвитку бізнес-ідеї (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Розрахунок показників економічної ефективності впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» за реалістичним сценарієм

Параметр	2025	2026	2027
Обсяг доходів, Рк, тис.грн	125000	148000	176000
Обсяг витрат, ІС, тис.грн	95000	106000	122000
Коефіцієнт дисконтування, α_i	5,61	5,16	5,19
Дисконтний множник	0,947	0,904	0,86
Дисконтовані доходи, $CF \alpha_i$, тис.грн	118375	133792	151760
Дисконтовані витрати, $I \alpha_i$, тис.грн	89965	95824	104472
Чистий приведений дохід (NPV), тис.грн	28370	37968	47388
Індекс рентабельності (PI)	1,32	1,4	1,46
Внутрішня норма прибутковості (IRR), %	24,45	25,9	27,2
Дисконтований період окупності (DPP), роки	2,52		
Період окупності (PP), роки	2,3		

Обсяг доходів на кожен рік становить 125000 тис. грн у 2025 році, 148000 тис. грн у 2026 році та 176000 тис. грн у 2027 році. Це прогнозовані доходи компанії, які зростають завдяки впровадженню заходів з оптимізації та автоматизації процесів, покращенню логістичних послуг і збільшенню кількості клієнтів.

Заплановані витратискладають 95000 тис. грн у 2025 році, 106000 тис. грн у 2026 році та 122000 тис. грн у 2027 році. Це витрати, пов'язані з оптимізацією витрат, впровадженням нових інформаційних технологій, підвищенням кваліфікації персоналу та іншими заходами для забезпечення економічної стабільності.

Коефіцієнт дисконтування для кожного року відображає процентну ставку, за якою майбутні грошові потоки знижуються, щоб відобразити їхню поточну вартість. Він зменшується від 5,61 у 2025 році до 5,16 у 2026 році та 5,19 у 2027 році. Зниження коефіцієнта дисконтування вказує на поступову стабільність економічної ситуації і зниження ризиків для компанії.

Дисконтний множник для кожного року обчислюється за формулою: $1/(1+\alpha_i)$. У 2025 році він становить 0,947, у 2026 році – 0,904, а у 2027 році – 0,860. Це значення дозволяє розрахувати поточну вартість доходів і витрат для кожного року, знижуючи майбутні грошові потоки на відповідний коефіцієнт дисконтування.

Дисконтовані доходи ($CF \alpha_i$) – це сума доходів, скоригована на відповідний дисконтний множник. У 2025 році дисконтовані доходи становлять 118375 тис. грн, у 2026 році – 133792 тис. грн, а в 2027 році – 151760 тис. грн. Ці значення дозволяють оцінити майбутні доходи компанії в поточному еквіваленті.

Дисконтовані витрати ($I \alpha_i$) – це сума витрат, скоригована на дисконтний множник. У 2025 році дисконтовані витрати становлять 89965 тис. грн, у 2026 році – 95824 тис. грн, а в 2027 році – 104472 тис. грн. Це дозволяє оцінити витрати в термінах їхньої поточної вартості.

Чистий приведений дохід (NPV) показує різницю між дисконтованими доходами і дисконтованими витратами для кожного року. У 2025 році NPV становить 28370 тис. грн, у 2026 році – 37968 тис. грн, а в 2027 році – 47388 тис. грн. Це позитивне значення свідчить про те, що проєкт є економічно ефективним, оскільки дисконтовані доходи перевищують витрати.

Індекс рентабельності (PI) показує ефективність інвестицій, визначаючи, скільки доходу генерується на кожну одиницю витрат. У 2025 році PI становить 1,32, у 2026 році – 1,4, а в 2027 році – 1,46. Значення PI більше за одиницю підтверджує економічну вигідність заходів. Чим вище цей індекс, тим ефективніші інвестиції.

Внутрішня норма прибутковості (IRR) вказує на процентну ставку, при якій чистий приведений дохід (NPV) дорівнює нулю. В даному випадку IRR становить 24,45% у 2025 році, 25,9% у 2026 році і 27,2% у 2027 році. Це високе значення IRR свідчить про те, що проект має високу рентабельність і є привабливим для інвесторів.

Дисконтований період окупності (DPP) визначає, за який час відбудеться повернення інвестицій з урахуванням дисконтування. У 2025 році DPP становить 2,52 роки. Це свідчить про те, що інвестиції в проект покриваються за відносно короткий час, що є позитивним фактором для бізнесу.

Період окупності (PP) відображає час, за який інвестиції повернуться без врахування дисконтування. У 2025 році PP становить 2,3 роки, що вказує на швидку окупність витрат. Це дозволяє компанії розраховувати на швидкий фінансовий результат від впровадження заходів.

Всі показники економічної ефективності свідчать про високий рівень доцільності впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності для ТОВ «Нова Пошта». Зокрема, позитивний чистий приведений дохід (NPV), високі значення індексу рентабельності (PI) та внутрішньої норми прибутковості (IRR), а також короткий період окупності демонструють, що запропоновані заходи мають значний економічний потенціал і можуть забезпечити компанії стабільний фінансовий зріст у майбутньому.

За песимістичним сценарієм передбачається, що заплановані доходи ТОВ «Нова Пошта» від впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності будуть на 5% менші за показники реалістичного сценарію (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Розрахунок показників економічної ефективності впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» за песимістичним сценарієм

Параметр	2025	2026	2027
----------	------	------	------

Обсяг доходів, Рк, тис.грн	118750	140600	167200
Обсяг витрат, ІС, тис.грн	95000	106000	122000
Коефіцієнт дисконтування, α_i	5,61	5,16	5,19
Дисконтний множник	0,947	0,904	0,860
Дисконтовані доходи, CF α_i , тис.грн	112456,25	127102,40	143792,00
Дисконтовані витрати, I α_i , тис.грн	89965	95824	104920
Чистий приведений дохід (NPV), тис.грн	22491,25	31278,40	38872,00
Індекс рентабельності (PI)	1,25	1,33	1,37
Внутрішня норма прибутковості (IRR), %	24,45	25,90	27,20
Дисконтований період окупності (DPP), роки	2,5		
Період окупності (PP), роки	2,3		

У табл. 3.5 представлено обсяг доходів і витрат для ТОВ «Нова Пошта» за періоди 2025, 2026 та 2027 роки в рамках песимістичного сценарію. Відповідно до цього сценарію, доходи збільшуються щорічно, але темпи росту не є дуже високими, що характерно для умов економічної нестабільності. Витрати також ростуть, оскільки підприємство повинно збільшувати свої витрати для забезпечення стабільності операцій в умовах зовнішніх і внутрішніх економічних викликів. Дисконтовані доходи та витрати розраховуються шляхом множення номінальних доходів і витрат на відповідні дисконтні множники для кожного року. Це дозволяє визначити реальну вартість доходів і витрат на момент їх здійснення, враховуючи часовий фактор. У 2025 році дисконтовані доходи становлять 112456,25 тис. грн, що є зменшенням порівняно з номінальними доходами, а витрати становлять 89965 тис. грн. Чистий приведений дохід (NPV) є різницею між дисконтованими доходами та дисконтованими витратами. Позитивний NPV (22491,25 тис. грн у 2025 році, 31278,40 тис. грн у 2026 році та 38872,00 тис. грн у 2027 році) свідчить про те, що проект є економічно вигідним і здатен приносити прибуток навіть за умов песимістичних прогнозів. Індекс рентабельності вище одиниці вказує на те, що проект є вигідним. У 2025 році PI становить 1,25, що означає, що на кожен гривню витрат припадає 1,25 гривні доходу. Цей показник зростає з кожним роком, що свідчить про покращення економічної ефективності проекту. Внутрішня норма прибутковості (IRR) відображає рівень доходності проекту, при якому NPV стає нульовим. У 2025 році IRR

становить 24,45%, що є досить високим показником і вказує на те, що проект має значну фінансову привабливість навіть при песимістичних припущеннях. У 2026 та 2027 роках IRR зростає, що свідчить про подальше покращення економічної ефективності проекту. Дисконтований період окупності (DPP) показує час, необхідний для того, щоб чистий приведений дохід покрив витрати на реалізацію проекту з урахуванням дисконтування. У цьому випадку період окупності становить 2,5 роки, що означає, що інвестиції в проект будуть окуплені за цей час з урахуванням дисконтованих грошових потоків. Період окупності без урахування дисконтування становить 2,3 роки, що також є дуже хорошим результатом і свідчить про швидке повернення інвестицій.

Навіть за умов песимістичного сценарію проект ТОВ «Нова Пошта» демонструє позитивні фінансові показники, зокрема, позитивний NPV, що вказує на високий рівень економічної ефективності та здатність підприємства отримувати прибуток. Індекс рентабельності та внутрішня норма прибутковості показують, що проект є прибутковим і вигідним з фінансової точки зору. Це підтверджує, що заходи, спрямовані на забезпечення економічної стабільності, можуть бути ефективними навіть в умовах песимістичного сценарію. Періоди окупності (як дисконтований, так і номінальний) свідчать про те, що інвестиції в проект будуть повернуті в короткий термін, що є важливим фактором для підтримки економічної стабільності компанії в умовах високої невизначеності. Зростання показників у 2026 та 2027 роках свідчить про позитивну динаміку економічної ефективності, що підкріплює доцільність впровадження заходів для забезпечення стабільності на довгострокову перспективу. З врахуванням песимістичних припущень, впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності є економічно виправданим і має високий потенціал для успішної реалізації.

За оптимістичним сценарієм передбачається, що заплановані доходи ТОВ «Нова Пошта» від впровадження заходів по забезпеченню економічної

стабільності будуть більші на 5% порівняно з реалістичним сценарієм (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Розрахунок показників економічної ефективності впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» за оптимістичним сценарієм

Параметр	2025	2026	2027
Обсяг доходів, Рк, тис.грн	131250	155400	184800
Обсяг витрат, ІС, тис.грн	95000	106000	122000
Коефіцієнт дисконтування, α_i	5,61	5,16	5,19
Дисконтний множник	0,947	0,904	0,860
Дисконтовані доходи, $CF \alpha_i$, тис.грн	124293,75	140481,60	158928,00
Дисконтовані витрати, $I \alpha_i$, тис.грн	89965	95824	104920
Чистий приведений дохід (NPV), тис.грн	34328,75	44657,60	54008,00
Індекс рентабельності (PI)	1,38	1,47	1,51
Внутрішня норма прибутковості (IRR), %	24,45	25,90	27,20
Дисконтований період окупності (DPP), роки	2,50		
Період окупності (PP), роки	2,30		

Для 2025, 2026 і 2027 року зазначені прогнози доходів та витрат, які вказують на поступове збільшення обсягів як для доходів, так і для витрат компанії. У 2027 році обсяг доходів складає 184800 тис. грн, а витрат – 122000 тис. грн. Дисконтовані доходи зростають, і вони вищі, ніж дисконтовані витрати на всі три роки, що свідчить про позитивний фінансовий результат. Чистий приведений дохід (NPV) поступово зростає, що свідчить про ефективність заходів. Індекс рентабельності (PI) демонструє зростання з 1,38 у 2025 році до 1,51 у 2027 році, що вказує на підвищення рентабельності проекту. Значення IRR також збільшуються з 24,45% у 2025 році до 27,20% у 2027 році, що свідчить про високий рівень фінансової привабливості проекту. Дисконтований період окупності (DPP) покриває свої витрати з урахуванням дисконтування, складає 2,5 роки. Період окупності (PP) без урахування дисконтування складає 2,3 роки, що вказує на швидку окупність інвестицій. Згідно з результатами розрахунків, оптимістичний сценарій показує високу економічну ефективність заходів по забезпеченню економічної стабільності для ТОВ «Нова Пошта». Позитивне значення NPV, зростаючий індекс

рентабельності та внутрішня норма прибутковості (IRR) свідчать про те, що проект є вигідним і фінансово привабливим. Також короткий період окупності вказує на швидке повернення інвестицій.

Отже, впровадження заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» на 2025-2027 роки потребує значних фінансових вкладень, зокрема в оптимізацію витрат, нові технології та автоматизацію процесів. У той же час, ці заходи мають забезпечити значне зростання доходів, що дозволить компанії не тільки покрити витрати, але й досягти сталого фінансового зростання. Підвищення ефективності управлінських рішень і оптимізація витрат матимуть прямий вплив на фінансові результати та конкурентоспроможність підприємства в майбутньому.

3.3. Вплив запропонованих заходів на результати діяльності підприємства

Аналіз впливу запропонованих заходів на результати діяльності підприємства є важливою складовою стратегічного управління, що дозволяє оцінити ефективність реалізації ініціатив у контексті досягнення поставлених фінансових та операційних цілей. У разі ТОВ «Нова Пошта», однією з ключових цілей є підвищення економічної стабільності та забезпечення сталого розвитку компанії в умовах високої конкуренції на ринку та постійних змін у фінансовому середовищі. Впровадження стратегічних заходів, таких як оптимізація витрат, покращення ліквідності та платоспроможності, а також застосування інноваційних технологій, є необхідними кроками для забезпечення фінансової стійкості компанії та досягнення позитивних фінансових результатів у найближчі роки. Табл. 3.7 відображає оцінку впливу запропонованих заходів на основні фінансові показники ТОВ «Нова Пошта». Оцінка цього впливу дозволяє побачити, як стратегічні ініціативи компанії можуть змінити фінансові результати протягом двох років: від 2023 до 2025 року. У таблиці представлені абсолютні та відносні зміни основних

фінансових показників, що дають змогу зробити висновки щодо ефективності запропонованих змін.

Таблиця 3.7

**Оцінка впливу запропонованих заходів на результати діяльності
ТОВ «Нова Пошта» (тис. грн)**

Показники	фактичне значення	заплановане значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення (%)
Чистий дохід від реалізації продукції	36468879	36593879	125000	0,34
Собівартість реалізованої продукції	28625037	28720037	95000	0,33
Валовий прибуток	7843842	7873842	30000	0,38
Інші операційні доходи	301477	374694	73217	24,29
Адміністративні витрати	2985829	2537954,7	-447874,35	-15,00
Витрати на збут	997806	848135,1	-149670,9	-15,00
Інші операційні витрати	494865	420635,25	-74229,75	-15,00
Фінансовий результат від операційної діяльності	3666819	4441811	774992	21,14
Чистий прибуток	3967156	3642285,02	-324870,98	-8,19

Вдосконалення управління витратами, зокрема через автоматизацію бізнес-процесів та перегляд структури витрат на адміністративні послуги й логістику, дозволить знизити операційні витрати, що в свою чергу підвищить ефективність використання ресурсів і покращить фінансові результати. У табл. 3.7 спостерігається зниження адміністративних витрат на 15% та витрат на збут на 15%, що є результатом вдосконалення системи управління витратами. Очікуваним результатом є економія на витратах без шкоди для якості наданих послуг, що дозволить поліпшити валовий прибуток та підвищити фінансову ефективність.

Впровадження ефективної стратегії управління дебіторською та кредиторською заборгованістю дозволить зменшити фінансові ризики та покращити спроможність покривати поточні зобов'язання своєчасно. Це забезпечить стабільність ліквідності та мінімізує ризики затримок у платежах. Очікуваний результат: зміцнення платоспроможності та здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, що може мати

позитивний вплив на фінансові результати, зокрема на чистий прибуток, який, хоча й зменшився на 8,19%, все ж продовжує залишатися на стабільному рівні.

Впровадження інноваційних технологій у діяльність компанії дасть змогу автоматизувати процеси, покращити аналітику та моніторинг фінансових показників у реальному часі. Цифровізація дозволить оптимізувати витрати на операційні процеси, знизити час на обробку замовлень і покращити ефективність управлінських рішень. Це може привести до збільшення інших операційних доходів на 24,29%, що є значним позитивним результатом. Цифрові рішення також дозволяють зменшити інші операційні витрати, що допомагає знизити загальний рівень витрат компанії.

У процесі реалізації стратегічних заходів щодо забезпечення економічної стабільності підприємства виникають різноманітні ризики, що можуть мати суттєвий вплив на фінансові результати та операційну діяльність. Для того, щоб зберегти конкурентоспроможність і стабільно функціонувати в умовах високої невизначеності, ТОВ «Нова Пошта» має розуміти потенційні ризики та ефективно мінімізувати їх вплив. Це дозволяє знизити ймовірність негативних наслідків і підвищити впевненість у реалізації запропонованих ініціатив, таких як оптимізація витрат, покращення ліквідності та інтеграція новітніх технологій (табл. 3.8).

Ризик зниження ліквідності пов'язаний із затримками в розрахунках з контрагентами або клієнтами, що може призвести до відсутності коштів для виконання поточних зобов'язань. Для його мінімізації важливо застосовувати стратегію ефективного управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, що дозволяє забезпечити своєчасний приплив коштів. Використання автоматизованих систем для моніторингу заборгованості та оптимізація умов кредитування сприяють зниженню цього ризику.

Таблиця 3.8

Характеристика ризиків та напрямів їх мінімізації у результаті реалізації заходів по забезпеченню економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта»

Ризик	Можливі наслідки	Напрями мінімізації	Засоби мінімізації
Ризик зниження ліквідності	Невиконання короткострокових зобов'язань, проблеми з платіжним балансом	Покращення управління дебіторською та кредиторською заборгованістю	Впровадження автоматизованих систем моніторингу дебіторської заборгованості, оптимізація умов кредитування
Фінансові ризики, пов'язані з підвищенням собівартості	Зниження рентабельності, зменшення прибутку	Оптимізація витрат, автоматизація бізнес-процесів	Використання технологій для автоматизації процесів, перегляд структури витрат
Ризик падіння попиту на послуги	Зменшення обсягу доходів, скорочення клієнтської бази	Розвиток нових сервісів, зростання клієнтської лояльності	Впровадження інноваційних рішень, маркетингові кампанії, покращення якості обслуговування
Технічні ризики, пов'язані з автоматизацією	Поломка або збої в роботі автоматизованих систем	Впровадження резервних систем та регулярне оновлення обладнання	Моніторинг працездатності технічних систем, технічне обслуговування та оновлення програмного забезпечення
Ризик зміни нормативно-правової бази	Підвищення витрат, необхідність адаптації бізнес-процесів	Прогнозування змін у законодавстві, гнучка адаптація до нових умов	Постійний моніторинг законодавчих змін, юридична підтримка

Фінансові ризики, пов'язані з підвищенням собівартості. Зростання витрат на виробництво та обслуговування може суттєво знизити рентабельність підприємства. Тому важливо впроваджувати технології автоматизації для зниження операційних витрат і підвищення ефективності ресурсів. Перегляд структури витрат також дозволяє зменшити собівартість продукції та послуг.

Зниження попиту на послуги компанії може призвести до значного скорочення доходів та зменшення клієнтської бази. Для зменшення цього ризику потрібно розвивати нові сервіси, впроваджувати маркетингові кампанії та вдосконалювати якість обслуговування клієнтів. Інноваційні рішення допоможуть залучати нових клієнтів і утримувати існуючих.

Впровадження нових технологій та автоматизованих систем завжди супроводжується технічними ризиками, зокрема збої в роботі програмного забезпечення чи обладнання. Для мінімізації цього ризику важливо впроваджувати резервні системи та регулярно оновлювати технічне оснащення. Моніторинг працездатності систем та технічне обслуговування дозволяють запобігти збоєм у роботі.

Часті зміни в законодавстві можуть призвести до додаткових витрат або необхідності адаптувати бізнес-процеси до нових вимог. Важливим кроком для мінімізації цього ризику є постійний моніторинг змін у законодавстві та готовність до швидкої адаптації завдяки юридичній підтримці та прогнозуванню змін.

Ризики є невід'ємною частиною будь-якої господарської діяльності, але з правильними заходами мінімізації можна значно знизити їхній негативний вплив. Для ТОВ «Нова Пошта» мінімізація ризиків потребує комплексного підходу: від покращення управлінських процесів до впровадження інноваційних технологій. Успішне виконання заходів щодо покращення ліквідності, оптимізації витрат та автоматизації процесів дозволить підприємству зберігати свою економічну стабільність, знижуючи вплив можливих ризиків. Це також створює можливості для довгострокового розвитку компанії та підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Отже, запропоновані заходи, спрямовані на оптимізацію витрат, покращення ліквідності та впровадження інноваційних технологій, матимуть значний позитивний вплив на результати діяльності ТОВ «Нова Пошта». Зниження витрат на адміністративні послуги та збут, підвищення ефективності використання ресурсів, а також впровадження новітніх технологій дозволять компанії не тільки зберегти свою економічну стабільність, але й значно покращити показники рентабельності та операційної ефективності. Водночас, попри деяке зниження чистого прибутку, загальний фінансовий стан підприємства залишається на достатньо високому рівні, що дозволяє прогнозувати подальший стабільний розвиток і підвищення конкурентоспроможності на ринку.

Висновки до розділу 3

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

У результаті аналізу основних показників фінансової діяльності ТОВ «Нова Пошта» можна зробити висновок, що для забезпечення економічної стабільності підприємства на сучасному етапі необхідно впровадити комплексні заходи. Першим кроком має бути оптимізація витрат, зокрема на адміністративні послуги та логістичні витрати, що дозволить знизити операційні витрати й підвищити ефективність використання ресурсів. Водночас, для покращення ліквідності і платоспроможності необхідно запровадити стратегії ефективного управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, що допоможе знизити ризики, пов'язані з відсутністю вільних коштів. Окрім того, значною мірою сприятиме підвищенню стабільності підприємства впровадження інноваційних технологій та цифровізація бізнес-процесів, що дозволить оперативно реагувати на зміни в фінансовому середовищі й покращити контроль за витратами.

Впровадження заходів щодо забезпечення економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» у період 2025-2027 років передбачає значні інвестиції у оптимізацію логістичних процесів, впровадження нових інформаційних технологій, підвищення кваліфікації персоналу та автоматизацію. Розрахунки за реалістичним сценарієм показують високий рівень економічної ефективності цих заходів. Очікуваний чистий приведений дохід (NPV) зростає з року в рік, що свідчить про вигідність інвестицій. Внутрішня норма прибутковості (IRR) також показує високу рентабельність проекту, що робить його привабливим для інвесторів. У результаті, реалізація цих заходів дозволить компанії покращити свою економічну стабільність, підвищити продуктивність та зміцнити позиції на ринку.

Аналіз впливу запропонованих заходів на результати діяльності ТОВ «Нова Пошта» показує значний потенціал для покращення фінансових показників та забезпечення стабільного розвитку компанії. Впровадження стратегічних ініціатив, таких як оптимізація витрат та покращення ліквідності, дозволить знизити операційні витрати та збільшити прибутковість

підприємства. Зокрема, зниження адміністративних витрат на 15% та витрат на збут на 15% допоможе зберегти фінансову стійкість та забезпечити своєчасне виконання зобов'язань. Окрім того, інноваційні технології забезпечать зростання інших операційних доходів на 24,29%, що підвищить загальну ефективність компанії. Однак важливо також враховувати можливі ризики, такі як зміни в законодавчій базі чи технічні проблеми, що можуть вплинути на стабільність бізнесу.

ВИСНОВКИ

Отже, за результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Економічна стабільність підприємства – це його здатність зберігати і підтримувати свою ефективність у постійно змінюваних умовах внутрішнього та зовнішнього середовища. Вона не тільки забезпечує нормальне функціонування підприємства, але й дозволяє адаптуватися до змін, розвиваючись відповідно до нових умов. Сутність цієї стабільності полягає в досягненні балансу між ресурсами підприємства та вимогами ринку, що дозволяє ефективно реагувати на зовнішні шоки і зберігати цілісність системи. Економічна стабільність є важливою умовою для стратегічного розвитку підприємства, оскільки забезпечує не лише його виживання, а й здатність до постійного прогресу в умовах конкурентного середовища.

Система факторів, що впливають на економічну стабільність підприємства, є складною та багатогранною. Вона включає як зовнішні, так і внутрішні чинники, що визначають рівень фінансової стабільності організації. Класифікація цих факторів дозволяє систематизувати їх за різними ознаками, що дає змогу глибше аналізувати їх вплив на діяльність підприємства. Такий підхід сприяє розробці ефективних стратегій управління стабільністю, адже дозволяє чітко визначити пріоритети в управлінні та своєчасно реагувати на зміни в зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Методичні підходи до оцінки економічної стабільності підприємства сприяють глибокому розумінню факторів, що впливають на його стійкість. Вони дозволяють своєчасно виявляти загрози та можливості для розвитку, формувати на цій основі стратегічні рішення. Важливим є використання комбінованих методів, які враховують різні аспекти діяльності підприємства, що дозволяє отримати всебічну картину його стану. У результаті, ефективна оцінка економічної стабільності стає основою для забезпечення

конкурентоспроможності та подолання непередбачених економічних труднощів.

ТОВ «Нова Пошта» є лідером ринку логістичних послуг в Україні, демонструючи високу ефективність завдяки розвиненій інфраструктурі, широкому спектру послуг та інноваційним рішенням у сфері доставки. Компанія активно розширює діяльність, покращує якість обслуговування та забезпечує своєчасну доставку, що сприяє її сталому розвитку та конкурентоспроможності. ТОВ «Нова Пошта» зарекомендувала себе як надійний оператор логістичних послуг, який забезпечує швидку та якісну доставку вантажів по всій Україні. Завдяки стійкій бізнес-моделі, інноваціям та ефективному управлінню, компанія продовжує зміцнювати свої позиції на ринку, удосконалюючи внутрішні процеси та розширюючи географію присутності.

Фінансовий аналіз ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки демонструє позитивні результати по більшості ключових показників. Підвищення чистого доходу та валового прибутку на 74,97% та 78,17% відповідно вказує на стабільний розвиток та успішне збільшення масштабів бізнесу. Проте наявні і певні проблеми з витратами: адміністративні витрати зросли на 55,21%, що потребує уваги для оптимізації витратної частини компанії. Слабким місцем є зниження ліквідності компанії, особливо коефіцієнта поточної ліквідності, який зменшився з 1,02 до 0,52 у 2023 році. Це свідчить про потенційні труднощі з короткостроковими фінансовими зобов'язаннями, що потребує підвищеної уваги до управління оборотним капіталом. Незважаючи на зниження коефіцієнта рентабельності активів у 2022 році, рентабельність власного капіталу в 2023 році залишалася високою (49,51%), що вказує на ефективне використання власних ресурсів. Рівень заборгованості залишився стабільним, що дозволяє компанії утримувати контроль над фінансовими ризиками. Таким чином, ТОВ «Нова Пошта» має позитивну фінансову динаміку, але для забезпечення стійкості в майбутньому необхідно звернути увагу на оптимізацію витрат та підвищення ліквідності.

Визначення рівня економічної стабільності підприємства є необхідним кроком для забезпечення його фінансової стійкості та здатності справлятися з фінансовими труднощами в умовах мінливих економічних обставин. Як показує аналіз ліквідності балансу ТОВ «Нова Пошта» за 2021-2023 роки, підприємство має позитивну тенденцію в управлінні високоліквідними активами, що підвищує його здатність виконувати термінові зобов'язання. Водночас значне зростання зобов'язань, зокрема короткострокових і довгострокових, вимагає подальшої уваги до стратегії управління активами і фінансами. Враховуючи показники ймовірності банкрутства за моделлю Альтмана, підприємство демонструє певну стабільність у використанні активів і прибутковості, але вимагає поліпшення ліквідності для забезпечення безпечного фінансового стану в майбутньому.

Підвищення економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» є важливим етапом для забезпечення довгострокового розвитку і конкурентоспроможності компанії. Основними напрямками вдосконалення є оптимізація витрат, зокрема за допомогою автоматизації процесів і перегляду структури витрат на адміністративні послуги. Зокрема, слід впровадити стратегії ефективного управління дебіторською та кредиторською заборгованістю для зміцнення ліквідності. Важливу роль у забезпеченні стабільності грають інноваційні технології, що дозволяють знижувати операційні витрати та підвищувати ефективність управлінських рішень. Всі ці заходи сприятимуть збереженню конкурентних переваг і забезпеченню стійкого зростання навіть в умовах економічних викликів.

Заходи, спрямовані на забезпечення економічної стабільності ТОВ «Нова Пошта» в період 2025-2027 років, демонструють високу ефективність, оскільки прогнозовані доходи значно перевищують витрати, а показники рентабельності та внутрішньої норми прибутковості підтверджують економічну доцільність реалізації цих заходів. Витрати на оптимізацію логістики, впровадження нових технологій та автоматизацію процесів матимуть суттєвий позитивний вплив на зростання доходів, підвищення

ефективності управлінських рішень та залучення нових клієнтів. У результаті реалізації запланованих заходів компанія отримає стабільні фінансові результати та зможе досягти стійкого розвитку в умовах змінного ринкового середовища.

Запропоновані стратегічні заходи для ТОВ «Нова Пошта» мають суттєвий вплив на покращення фінансових результатів та стійкість компанії в умовах високої конкуренції. Оптимізація витрат, впровадження інноваційних технологій і удосконалення системи управління заборгованістю дозволяють знизити операційні витрати, покращити ліквідність та зберегти прибутковість. Позитивним результатом стане підвищення валового прибутку та інших операційних доходів, хоча зниження чистого прибутку на 8,19% вказує на необхідність додаткових заходів для покращення фінансових результатів. У той же час, прогнозування можливих ризиків, таких як зміни нормативно-правової бази чи технічні збої, дозволить компанії гнучко реагувати на зміни та мінімізувати їх негативний вплив.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навчально-методичний посібник. Київ, 2009. 328 с.
2. Бардаш С. Фінансова стабільність та її значення для розвитку підприємства. *Inter Conf.* 2023. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2487> (дата звернення: 02.01.2025).
3. Бердникова Т.Б. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства. Київ, 2001. 215 с.
4. Заїчко І., Білошкурська Н. Нормативно-правове та методичне підґрунтя визначення рівня забезпечення і регулювання фінансової безпеки підприємств та держави. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-42> (дата звернення: 02.01.2025).
5. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти / за ред. Є.І. Масленнікова. Херсон: Грінь Д.С., 2016. 854 с.
6. Книшек О.О., Тарасенко Ю.О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Економічний простір*. 2018. № 139. С. 172–181.
7. Ковальчук І. В. Фінансово-економічний аналіз бізнесу: конспект лекцій для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійних програм «Економіка підприємства» та «Економіка та правове забезпечення бізнесу» денної і заочної форм навчання / уклад. І.В. Ковальчук. К.: НУХТ, 2022. 119 с.
8. Кравченко О.А., Бевзенко Х.С., Бут Є.М. Економічна концепція підвищення ефективності діяльності виробничих підприємств. *Економіка: реалія часу*. 2015. № 5 (21).
9. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання. Київ, 2001. 388 с.

10. Лук'янова В.В., Лабунець О.О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 2(07). С. 66–69.

11. Любченко Н.Л. Механізм забезпечення економічної стабільності промислових підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» (за видами економічної діяльності). Хмельницький, 2010. 22 с.

12. Малецька Ю., Євдокимова Н. Аналіз економічної стабільності підприємства: стратегічний контекст. *II Міжнародна студентська наукова конференція «ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ НАУКИ: МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА»*. 2022. С. 16–18.

13. Обіход Т.В. Основні ідеї історичної школи політичної економії та їх застосування в Україні. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»: збірник наукових праць*. 2021. № 20. С. 7-14.

14. Офіційний сайт ТОВ «Нова пошта». URL: <https://novaposhta.ua> (дата звернення: 12.02.2025).

15. Офіційна фінансова звітність ТОВ «Нова пошта». URL: <https://clarity-project.info/edr/31316718/finances> (дата звернення: 12.02.2025).

16. Сологуб О. М. Забезпечення економічної стабільності підприємства : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Київ : МОН, молоді та спорту Укр. ПВНЗ «Європейський ун-т», 2012. 20 с.

17. Сологуб О. М. Забезпечення економічної стабільності підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр.* Харків. нац. автомоб.дор. ун-т. Харків, 2011. № 1 (1). С. 41–52.

18. Степаненко Т. Економічна стабільність підприємства. *Молодий вчений*. 2022. № 9 (109). С. 178-181.

19. Топій І. І. Фінансова стабільність підприємства як запорука його розвитку в умовах ринкової економіки. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск 6. С. 505–509.

20. Труш І. Напрямки підвищення ефективності інноваційної діяльності підприємств. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2020. Вип. 4. С. 138–140.

21. Формування інноваційних стратегій: теорія, методологія, практика: монографія; З. В. Юринець. Львів: СПОЛОМ, 2016. 412 с.

22. Хома І. Б. Формування системно-комплексного підходу в оцінці рівня економічної безпеки підприємства. *Вісник НУ «Львівська політехніка»: «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку»*. Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2008. № 611. С. 32–41.

23. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : посібник. Київ : ЦУЛ, 2002. 359 с.

24. Чаленко Н.В. Шляхи забезпечення фінансової стабільності підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 6 (157). С. 135–139.

25. Шандова Н.В. Управління процесами розвитку підприємств машинобудування. *Економічний простір*. 2009. № 21. С. 276–282.

26. Шірінян Л.В. Визначення фінансової стійкості страхових компаній і підприємств. *Фінанси України*. 2005. № 9. С. 70–80.

27. Шпак М.М. Економічна та стратегічна стійкість аграрних підприємств: теоретичний аспект. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 12 (90). С. 113–117.

28. Шпак Н.О., Романишин М.І. Методи забезпечення економічної стабільності підприємств. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України : Зб. наук.-техн. пр.* Львів : РВВ НЛТУ України, 2009. Вип. 19.10. С. 248–253.

29. Ястремська О.М. Поняття економічної стійкості підприємства та її кількісне оцінювання. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. С. 220–230.

30. Ястремська О.М., Ястремська О.О. Поняття економічної стійкості підприємства та її кількісне оцінювання. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. URL:

http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25049/1/Стат_я_Ястремс_ка_О_Ястремс_ка_О_БИ-11-2020_%281%29.pdf (дата звернення: 02.12.2024).

31. Яцух О.О. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2018. Т. 29 (68). № 3. С. 173-180.

32. Achieving Economic Stability. LinkedIn. 2023. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/achieving-economic-stability-strategies-success-currenciesfactory> (дата звернення: 12.01.2025).

33. Importance of Economic Stability. Faster Capital. (n.d.). URL: <https://fastercapital.com/startup-topic/importance-of-economic-stability.html> (дата звернення: 12.01.2025).

34. Flood I. What Are the Benefits of Achieving Economic Stability? LinkedIn. 2021. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/what-benefits-achieving-economic-stability-ilka-flood> (дата звернення: 03.01.2025).

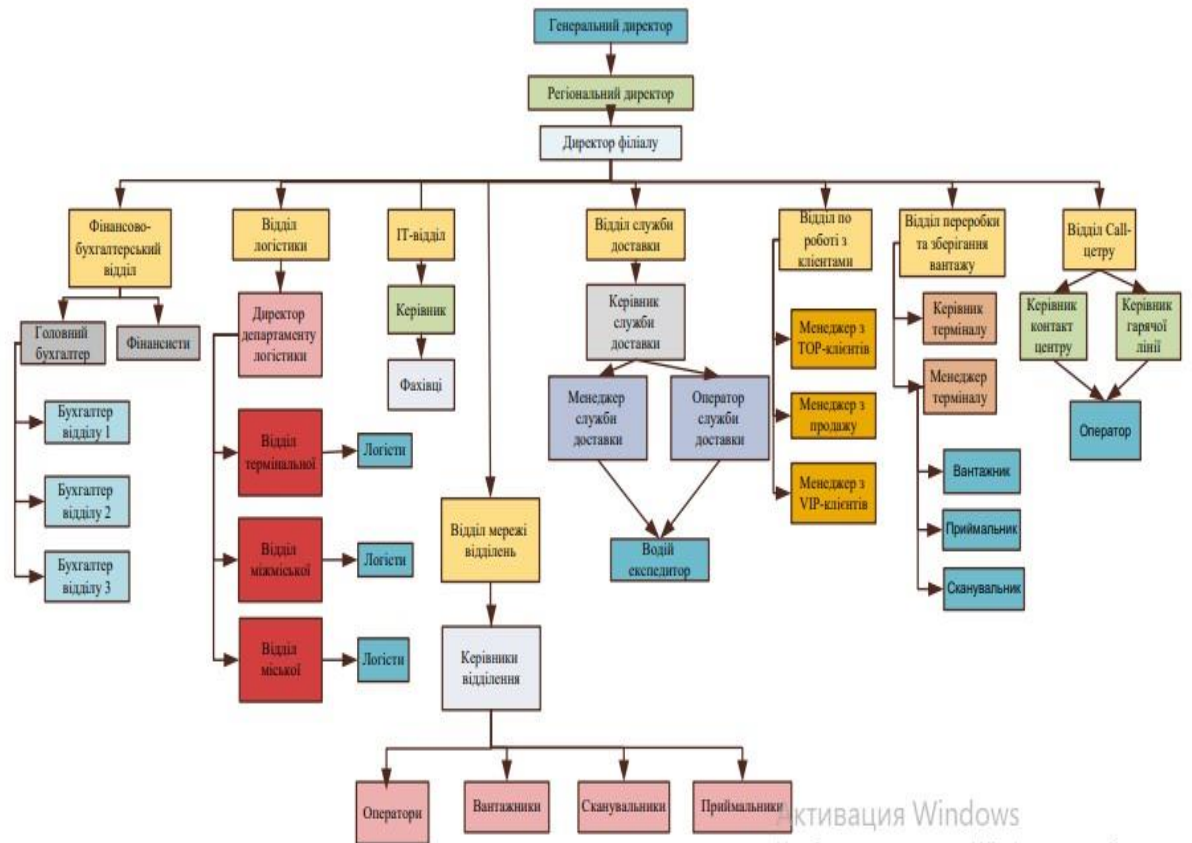
35. Stroiko T., Kharus H. Anti-crisis management as the basis of ensuring the economic stability of enterprises. *Three Seas Economic Journal*, № 3(4), pp. 44–51. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2022-4-7>.

36. Saravanakumar N. Economic Stability. WallStrett Mojo. 2024. URL: <https://www.wallstreetmojo.com/economic-stability/> (дата звернення: 03.01.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Організаційна структура ТОВ «Нова пошта»

Дата звіту 2022-03-08
 Період 2021 рік, 12 міс
 Бухгалтер ТИМОФЄЄВА АЛІНА ІВАНІВНА
 КАТОТТГ UA800000000000126643
 Кількість працівників 29790

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	108 324	104 440
первісна вартість	1001	199 978	223 320
накопичена амортизація	1002	-91 654	-118 880
Незавершені капітальні інвестиції	1005	701 136	1 544 921
Основні засоби	1010	3 351 500	6 180 924
первісна вартість	1011	5 182 319	8 435 806
знос	1012	-1 830 819	-2 254 882
Інвестиційна нерухомість	1015	0	
первісна вартість	1016	0	
знос	1017	0	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	
первісна вартість	1021	0	
накопичена амортизація	1022	0	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	
інші фінансові інвестиції	1035	100 639	314 176
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	
Відстрочені податкові активи	1045	131 634	142 680
Гудвіл	1050	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	
Інші необоротні активи	1090	190 460	27 591
Усього за розділом I	1095	4 583 693	8 314 732
II. Оборотні активи Запаси	1100	188 871	236 988
Виробничі запаси	1101	188 221	224 395
Незавершене виробництво	1102	0	
Готова продукція	1103	0	
Товари	1104	650	12 593

Поточні біологічні активи	1110	0	
Депозити перестраховання	1115	0	
Векселі одержані	1120	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	678 593	704 235
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	53 432	102 406
з бюджетом	1135	10 741	24 360
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	
з нарахованих доходів	1140	5 722	809 390
із внутрішніх розрахунків	1145	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	848 238	2 473 319
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	917 065	827 839
Готівка	1166	47	72
Рахунки в банках	1167	790 419	666 911
Витрати майбутніх періодів	1170	14 028	15 526
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	
резервах незароблених премій	1183	0	
інших страхових резервах	1184	0	
Інші оборотні активи	1190	0	
Усього за розділом II	1195	2 716 690	5 194 063
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	7 300 383	13 508 795

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 654	4 654
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	
Додатковий капітал	1410	27 301	27 301
Емісійний дохід	1411	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	
Резервний капітал	1415	0	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 154 949	4 459 269
Неоплачений капітал	1425	0	
Вилучений капітал	1430	0	
Інші резерви	1435	0	
Усього за розділом I	1495	2 186 904	4 491 224
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	
Довгострокові кредити банків	1510	397 182	1 456 288
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 241 240	2 443 924
Довгострокові забезпечення	1520	0	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	
Цільове фінансування	1525	0	
Благодійна допомога	1526	0	
Страхові резерви	1530	0	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	
резерв незароблених премій	1533	0	
інші страхові резерви	1534	0	
Інвестиційні контракти	1535	0	
Призовий фонд	1540	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	
Усього за розділом II	1595	1 638 422	3 900 212
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0	
Векселі видані	1605	0	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 447 572	2 562 553
товари, роботи, послуги	1615	802 700	1 037 757
розрахунками з бюджетом	1620	408 141	484 647
у тому числі з податку на прибуток	1621	62 466	61 519
розрахунками зі страхування	1625	57 009	77 886
розрахунками з оплати праці	1630	336 162	380 300
за одержаними авансами	1635	39 173	46 774
за розрахунками з учасниками	1640	43 500	10 000
із внутрішніх розрахунків	1645	0	
за страховою діяльністю	1650	0	
Поточні забезпечення	1660	333 356	390 237
Доходи майбутніх періодів	1665	1 193	

Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	6 251	127 205
Усього за розділом III	1695	3 475 057	5 117 359
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	
Баланс	1900	7 300 383	13 508 795

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20 843 502	16 902 857
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	16 441 004	12 877 086
Валовий: прибуток	2090	4 402 498	4 025 771
Інші операційні доходи	2120	202 834	166 643
Адміністративні витрати	2130	1 923 703	1 469 141
Витрати на збут	2150	561 844	416 263
Інші операційні витрати	2180	508 590	768 703
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 611 195	1 538 307
Інші фінансові доходи	2220	1 814 806	687 882
Фінансові витрати	2250	630 813	533 590
Інші витрати	2270	255	602 457
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2 794 933	1 090 142
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-194 613	-98 850
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2 600 320	991 292

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 600 320	991 292

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	2 133 967	1 439 947
Витрати на оплату праці	2505	5 742 731	4 529 467
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 213 180	951 549
Амортизація	2515	1 406 128	930 615
Інші операційні витрати	2520	8 939 135	7 679 615
Разом	2550	19 435 141	15 531 193

Додаток В

Дата звіту 2023-02-27
 Період 2022 рік, 12 міс
 Бухгалтер ШЕВЧЕНКО АЛІНА ІВАНІВНА
 КАТОТГГ UA63120270010096107
 Кількість працівників 27819

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	104 440	76 808
первісна вартість	1001	223 320	222 084
накопичена амортизація	1002	-118 880	-145 276
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 544 921	1 647 894
Основні засоби	1010	6 171 683	6 840 688
первісна вартість	1011	8 426 565	10 178 181
знос	1012	-2 254 882	-3 337 493
Інвестиційна нерухомість	1015	0	
первісна вартість	1016	0	
знос	1017	0	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	
первісна вартість	1021	0	
накопичена амортизація	1022	0	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	
інші фінансові інвестиції	1035	314 176	3 564 861
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	
Відстрочені податкові активи	1045	142 680	128 083
Гудвіл	1050	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	
Інші необоротні активи	1090	27 591	47 748
Усього за розділом I	1095	8 305 491	12 306 082
II. Оборотні активи Запаси	1100	236 988	422 210
Виробничі запаси	1101	224 395	417 444
Незавершене виробництво	1102	0	
Готова продукція	1103	0	
Товари	1104	12 593	4 766
Поточні біологічні активи	1110	0	
Депозити перестраховання	1115	0	
Векселі одержані	1120	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	704 235	968 844
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	100 979	159 158
з бюджетом	1135	24 360	48 136
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	
з нарахованих доходів	1140	809 390	588 549
із внутрішніх розрахунків	1145	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 473 319	502 922
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	73 263
Г роші та їх еквіваленти	1165	827 839	673 522
Готівка	1166	72	34
Рахунки в банках	1167	666 911	461 620
Витрати майбутніх періодів	1170	15 526	11 952
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	
резервах незароблених премій	1183	0	
інших страхових резервах	1184	0	
Інші оборотні активи	1190	0	282
Усього за розділом II	1195	5 192 636	3 448 838
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	13 498 127	15 754 920
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 654	4 654
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	
Додатковий капітал	1410	27 301	27 301
Емісійний дохід	1411	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	

Резервний капітал	1415	0	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 459 269	6 484 117
Неоплачений капітал	1425	0	
Вилучений капітал	1430	0	
Інші резерви	1435	0	
Усього за розділом I	1495	4 491 224	6 516 072
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	
Довгострокові кредити банків	1510	1 456 288	1 454 745
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 441 012	2 325 523
Довгострокові забезпечення	1520	0	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	
Цільове фінансування	1525	0	
Благодійна допомога	1526	0	
Страхові резерви	1530	0	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	
резерв незароблених премій	1533	0	
інші страхові резерви	1534	0	
Інвестиційні контракти	1535	0	
Призовий фонд	1540	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	
Усього за розділом II	1595	3 897 300	3 780 268
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0	76 000
Векселі видані	1605	0	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 554 797	2 376 093
товари, роботи, послуги	1615	1 037 757	1 259 484
розрахунками з бюджетом	1620	484 647	570 842
у тому числі з податку на прибуток	1621	61 519	92 053
розрахунками зі страхування	1625	77 886	77 644
розрахунками з оплати праці	1630	380 300	419 219
за одержаними авансами	1635	46 774	49 736
за розрахунками з учасниками	1640	10 000	6 500
із внутрішніх розрахунків	1645	0	
за страховою діяльністю	1650	0	
Поточні забезпечення	1660	390 237	435 264
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	127 205	187 798
Усього за розділом III	1695	5 109 603	5 458 580
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	
Баланс	1900	13 498 127	15 754 920

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	23 687 034	20 843 502
Чисті зароблені страхові премії	2010		0
Премії підписані, валова сума	2011		0
Премії, передані у перестраховування	2012		0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	19 276 532	16 441 004
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0
Валовий: прибуток	2090	4 410 502	4 402 498
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0
Інші операційні доходи	2120	696 168	202 834
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0
Адміністративні витрати	2130	1 673 172	1 923 703
Витрати на збут	2150	439 130	561 844

Інші операційні витрати	2180	481 061	508 590
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2 513 307	1 611 195
Дохід від участі в капіталі	2200		0
Інші фінансові доходи	2220	1 138 698	1 814 806
Інші доходи	2240		0
Дохід від благодійної допомоги	2241		0
Фінансові витрати	2250	887 690	630 813
Втрати від участі в капіталі	2255		0
Інші витрати	2270	373 963	255
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2 390 352	2 794 933
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-254 392	-194 613
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2 135 960	2 600 320

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0
Накопичені курсові різниці	2410		0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0
Інший сукупний дохід	2445		0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 135 960	2 600 320

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	3 790 552	2 133 966
Витрати на оплату праці	2505	5 345 909	5 742 731
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 131 262	1 213 180
Амортизація	2515	1 769 538	1 406 127
Інші операційні витрати	2520	9 832 634	8 939 137
Разом	2550	21 869 895	19 435 141

Додаток Д

Дата звіту 2024-02-27
 Період 2023 рік, 12 міс
 Бухгалтер ШЕВЧЕНКО АЛІНА ІВАНІВНА
 КАТОТГГ UA8000000000126643
 Кількість працівників 26327

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	76 808	63 849
первісна вартість	1001	222 084	235 471
накопичена амортизація	1002	-145 276	-171 622
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 660 949	2 765 733
Основні засоби	1010	6 840 742	9 327 238
первісна вартість	1011	10 178 235	13 852 844
знос	1012	-3 337 493	-4 525 606
Інвестиційна нерухомість	1015	0	
первісна вартість	1016	0	
знос	1017	0	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	
первісна вартість	1021	0	
накопичена амортизація	1022	0	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	
інші фінансові інвестиції	1035	3 564 861	6 297 444
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	
Відстрочені податкові активи	1045	128 083	157 041
Гудвіл	1050	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	
Інші необоротні активи	1090	47 748	157 949
Усього за розділом I	1095	12 319 191	18 769 254
II. Оборотні активи Запаси	1100	422 156	413 811
Виробничі запаси	1101	417 390	391 015
Незавершене виробництво	1102	0	
Готова продукція	1103	0	
Товари	1104	4 766	22 796
Поточні біологічні активи	1110	0	
Депозити перестраховання	1115	0	
Векселі одержані	1120	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	968 844	1 138 305
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	146 103	160 436
з бюджетом	1135	48 136	53 902
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	
з нарахованих доходів	1140	588 549	1 302 772
із внутрішніх розрахунків	1145	0	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	502 922	155 631
Поточні фінансові інвестиції	1160	73 263	3 784
Г роші та їх еквіваленти	1165	673 522	1 079 267
Готівка	1166	34	
Рахунки в банках	1167	461 620	714 068
Витрати майбутніх періодів	1170	11 952	24 544
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	
резервах незароблених премій	1183	0	
інших страхових резервах	1184	0	
Інші оборотні активи	1190	282	
Усього за розділом II	1195	3 435 729	4 332 452
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	
Баланс	1300	15 754 920	23 101 706
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 654	4 654
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	
Капітал у дооцінках	1405	0	
Додатковий капітал	1410	27 301	27 301
Емісійний дохід	1411	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	

Резервний капітал	1415	0	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 484 117	9 476 353
Неоплачений капітал	1425	0	
Вилучений капітал	1430	0	
Інші резерви	1435	0	
Усього за розділом I	1495	6 516 072	9 508 308
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	
Довгострокові кредити банків	1510	1 454 745	1 912 643
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 332 885	3 424 357
Довгострокові забезпечення	1520	0	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	
Цільове фінансування	1525	0	
Благодійна допомога	1526	0	
Страхові резерви	1530	0	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	
резерв незароблених премій	1533	0	
інші страхові резерви	1534	0	
Інвестиційні контракти	1535	0	
Призовий фонд	1540	0	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	
Усього за розділом II	1595	3 787 630	5 337 000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	76 000	
Векселі видані	1605	0	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 368 731	3 393 971
товари, роботи, послуги	1615	1 259 484	1 857 488
розрахунками з бюджетом	1620	570 842	655 332
у тому числі з податку на прибуток	1621	92 053	113 522
розрахунками зі страхування	1625	77 644	85 122
розрахунками з оплати праці	1630	419 219	595 758
за одержаними авансами	1635	49 736	64 885
за розрахунками з учасниками	1640	6 500	883 928
із внутрішніх розрахунків	1645	0	
за страховою діяльністю	1650	0	
Поточні забезпечення	1660	435 264	695 705
Доходи майбутніх періодів	1665	0	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	
Інші поточні зобов'язання	1690	187 798	24 209
Усього за розділом III	1695	5 451 218	8 256 398
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	
Баланс	1900	15 754 920	23 101 706

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	36 468 879	23 687 034
Чисті зароблені страхові премії	2010		0
Премії підписані, валова сума	2011		0
Премії, передані у перестраховування	2012		0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	28 625 037	19 276 532
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0
Валовий: прибуток	2090	7 843 842	4 410 502
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0
Інші операційні доходи	2120	301 477	696 168
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0
Адміністративні витрати	2130	2 985 829	1 673 172
Витрати на збут	2150	997 806	439 130

Інші операційні витрати	2180	494 865	463 951
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3 666 819	2 530 417
Дохід від участі в капіталі	2200		0
Інші фінансові доходи	2220	2 706 514	1 138 698
Інші доходи	2240		0
Дохід від благодійної допомоги	2241		0
Фінансові витрати	2250	1 248 217	887 690
Втрати від участі в капіталі	2255		0
Інші витрати	2270	686 941	391 073
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4 438 175	2 390 352
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-471 019	-254 392
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3 967 156	2 135 960

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0
Накопичені курсові різниці	2410		0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0
Інший сукупний дохід	2445		0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 967 156	2 135 960

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	3 522 561	3 790 551
Витрати на оплату праці	2505	8 491 614	5 345 909
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 724 661	1 131 262
Амортизація	2515	2 317 382	1 769 538
Інші операційні витрати	2520	17 047 319	9 815 525
Разом	2550	33 103 537	21 852 785